

Uredili

Tina Lengar Verovnik
Urška Vranjek Ošlak

Pravopis na zrnu graha

Razprave o pravopisnih vprašanjih

PRAVOPIS NA ZRNU GRAHA

Razprave o pravopisnih
vprašanjih

Založba ZRC

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6'35(082)

PRAVOPIŠ na zrnu graha : razprave o pravopisnih vprašanjih / uredili Tina Lengar Verovnik in Urška Vranjek Ošlak ; [avtorice in avtorji prispevkov Manca Černivec ... et al.]. - Ljubljana : Založba ZRC, 2022

ISBN 978-961-05-0621-8

COBISS.SI-ID 98991875

ISBN 978-961-05-0620-1 (PDF)

COBISS.SI-ID 99143683

Avtorice in avtorji prispevkov	Manca Černivec, Helena Dobrovoljc, Rok Dovjak, Tanja Fajfar, Metka Furlan, Gašper Ilc, Mateja Jemec Tomazin, Monika Kalin Golob, Elin Kamenšek Krajnc, Marta Kocjan Barle, Tina Lengar Verovnik, Matej Meterc, Tanja Mirtič, Hana Mžourková, Drago Perko, Aleš Pogačnik, Ana Rotovnik Omerzu, Tadeja Rozman, Andrej Stopar, Irena Stramljič Breznik, Urška Vranjek Ošlak, Mojca Žagar Karer
Urednici	Tina Lengar Verovnik, Urška Vranjek Ošlak
Recenzenta monografije	Suzana Todorović, Rok Žaucer
Recenzentke in recenzenti prispevkov	Kozma Ahačič, Manca Černivec, Helena Dobrovoljc, Andrej Ermenc Skubic, Matjaž Geršič, Nataša Gliha Komac, Luka Horjak, Nataša Jakop, Mateja Jemec Tomazin, Simona Klemenčič, Marta Kocjan Barle, Nina Ledinek, Tina Lengar Verovnik, Nataša Logar, Tanja Mirtič, Hotimir Tivadar, Urška Vranjek Ošlak, Peter Weiss, Mojca Žagar Karer
Oblikovanje Prelom	Brane Vidmar Simon Atelšek
Izdajatelj	ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
Zanj	Kozma Ahačič
Založnik	Založba ZRC
Zanj	Oto Luthar
Glavni urednik založbe	Aleš Pogačnik
Tisk	Present, d. o. o.
Naklada	300 izvodov Prva izdaja, prvi natis Ljubljana 2022

Nekatera besedila so pripravljena z vnašalnim sistemom ZRCola (zrcola.zrc-sazu.si), ki ga je na ZRC SAZU v Ljubljani (www.zrc-sazu.si) razvil Peter Weiss.

Knjiga je nastala v okviru raziskovalnih programov P6-0038 in P6-0215, ki ju financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Izšla je s pomočjo sredstev razpisa za znanstvene monografije Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije v letu 2021.

Prva e-izdaja je prosto dostopna pod pogoji licence Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0, ki ob navajanju in priznavanju avtorstva dopušča reproduciranje in distribuiranje, ne dovoljuje pa dajanja v najem, priobčevanja v javnosti za komercialni namen in nobene predelave:

<https://doi.org/10.3986/9789610506201>

Pravopis na zrnu graha

Razprave o pravopisnih vprašanjih

Uredili

Tina Lengar Verovnik in Urška Vranjek Ošlak

KAZALO

Predgovor	7
------------------------	----------

I

Kodifikacijski proces: vpogledi in uvidi

HELENA DOBROVOLJC Delovne faze in normativne odločitve pri prenovi pravopisa	13
HANA MŽOURKOVÁ Pravopisna kodifikacija na Češkem	41
HELENA DOBROVOLJC, MANCA ČERNIVEC Skozi trnje do pravopisnih nebes? Predstavitev procesa preнове pravopisnega pravila na primeru »Novo Mesto«	57
MARTA KOCJAN BARLE Od črke in pismenke do črkopisa in pisave	77
TADEJA ROZMAN, MONIKA KALIN GOLOB Ločila v poslovno-uradovnalnih besedilih	93
TINA LENGAR VEROVNIK Novosti pri rabi ločil: analiza vprašanj in odgovorov v Jezikovni svetovalnici	107

II

Slovarji, sopotniki pravopisnih pravil

MANCA ČERNIVEC, URŠKA VRANJEK OŠLAK Raba kvalifikatorjev »in« ter »tudi« na primeru oblikoslovnih dvojnic	119
TANJA FAJFAR, MOJCA ŽAGAR KARER Dvojnice v terminoloških slovarjih	137
MATEJA JEMEC TOMAZIN Poimenovanja oseb v terminologiji	151

III

Pravopisni in širši pogledi na imena in poimenovanja v slovenščini

ROK DOVJAK Prepoznavanje lastnih imen v besednih zvezah	165
--	------------

DRAGO PERKO	
Standardizirana zemljepisna imena v slovenskem jeziku	181
MATEJ METERC	
Analiza oblikovnih in pomenskih značilnosti zemljepisnih frazeoloških nadomestnih poimenovanj za <i>ePravopis</i>	199

IV

Prevzemanje v slovenščino med načeli in konkretnimi rešitvami

MARTA KOCJAN BARLE	
Prevzemanje lastnih imen in opuščanje ali ohranjanje neme črke <i>-e</i>	215
ANDREJ STOPAR, GAŠPER ILC	
Domačenje angleškega polglasnika v slovenskem pravopisu	231
ALEŠ POGAČNIK	
Iz Afrike vedno pride nekaj novega	243

V

Pravopis v preseku z glasovno-naglasno, oblikoslovno in besedotvorno problematiko

TANJA MIRTič	
Odnos jezikovnih uporabnikov do naglasnomestne problematike	271
METKA FURLAN	
Vpliv pisne knjižne norme na govorjeno slovenščino	287
ANA ROTOVNIK OMERZU, IRENA STRAMLJIČ BREZNIK	
Podaljšava večzložnih tujih priimkov moškega spola z osnovo na <i>-r</i>	297
ELIN KAMENŠEK KRAJNC, IRENA STRAMLJIČ BREZNIK	
Tuji priimki na pisni soglasniški sklop <i>tz</i> [c] in pregláševanje	323
Pravopis na zrnu graha – Povzetki	333
Orthography and the Pea – Summaries	343
Sodelujoči avtorji in avtorice	355
Imensko kazalo	357
Stvarno kazalo	361

PREDGOVOR

Pravopis ustvarjajo ljudje.

David Crystal

Od izida zadnje monografije z razpravami o pravopisnih vprašanjih (*Pravopisna razpotja*, 2015) je minilo že šest let. Marsikateri premislek, objavljen v njej in njeni predhodnici (*Pravopisna stikanja*, 2012), je članicam in članom Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU v neprecenljivo pomoč ob snovanju prenovljenih in novih poglavij za *Pravopis 8.0*. Pri svojem delu komisija izhaja tudi iz strokovnih kritik *Slovenskega pravopisa 2001*, upošteva sodobne gradivske (zlasti korpusne) vire ter nova znanstvena spoznanja, ki so objavljena v znanstveni periodiki, zbornikih s strokovnih srečanj in priložnostnih monografijah, kakršna je ta. Neusahljiv vir sodobnih uporabniških zadreg in vodnik po novostih v jezikovni rabi je spletna Jezikovna svetovalnica Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU Frana Ramovša ZRC SAZU. Baza vprašanj in odgovorov, ki je že preseгла številko 3000, omogoča znanstvene sinteze, ki smo jih med drugim objavili tudi knjižno (*Kje pa vas jezik žuli*, 2020).

Ob koncu leta 2019 sta bili v javno razpravo dani prvi poglavji *Pravopisa 8.0* – »Pisna znamenja« in »Krajšave«; po pregledanih prejetih mnenjih in predlogih sta bili v marsičem še izboljšani. Leta 2021 sta še bolj odmevno javno razpravo doživeli naslednji prenovljeni poglavji, »Velika in mala začetnica« ter »Prevzete besede in besedne zveze«. Da smo lahko pripravili ustrezno utemeljen predlog reforme pri pisanju večbesednih zemljepisnih imen, sta bila predhodno izvedena posvet dveh komisij (Pravopisne komisije in Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen; prispevki so objavljeni v knjižici *Živim v Bukovem Vrhu pod Bukovim vrhom*, 2020) ter spletna anketa med uporabniki. To metodo smo uporabili že drugič; prva anketa je bila pripravljena za preverjanje ustreznosti nekaterih oblikopisnih rešitev iz aktualnega pravopisa, ki bodo v prenovljeni obliki predstavljene v poglavju »Slovnični oris za pravopis«, nekakšnem slovničnem dodatku k pravopisnim pravilom (v javno razpravo bo poglavje dano leta 2022).

Ustreznost ubeseditev v pravilih sodelavci pravopisne sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU nenehno preverjamo tudi ob pripravi pripadajočih slovarskih ponazoritev v *ePravopisu*, rastočem pravopisnem slovarju. Uporabniki slovenščine lahko procesu prenove pravopisnih pravil in slovarja sledijo s pomočjo *Pravopisnih kategorij ePravopisa*, ki prinašajo podrobnejši vpogled v razmišljanja o aktualni pravopisni problematiki in informa-

cije o tem, v kateri problemski ali normativni okvir slovenskega knjižnega jezika se uvrščajo iztočnice, vključene v *ePravopis*, ter kako je problematika predstavljena na višji ravni, torej v pravopisnih pravilih. Vsaka izboljšava zgradbe poglavij, vsako ponatančenje pravopisnih ube seditev, vsak ustrežnejši zgled nas bolj približuje končnemu idealu, za katerega se zavedamo, da ga bomo težko dosegli – že zato, ker spoštujemo različnost jezikovnih praks in ideologij. Ob tem se počutimo kot kraljična iz Andersenove pravljice, ki se je kljub dvajsetim žimnicam in pernicam, ki so prekrivale eno samo zrno graha, zjutraj zbudila vsa ožuljena. Avtorice in avtorji novega pravopisa smo neskončno občutljivi na pravopisna zrna graha, zato poskušamo predvideti čim več nestrinjanj in težavnih mest ter zanje bodisi pripraviti strokovne argumentacije bodisi ob njih ponovno premisliti o rešitvah, do katerih smo prišli. Vse to nenehno počnemo: poglobljeno, natančno, s široko zastavljenimi premisleki, pri katerih nam s svojimi znanji pomagajo tudi strokovnjaki z drugih področij, tako jezikoslovnih kot nejezikoslovnih. Ta faza oziroma oblika našega dela ostaja pretežno skrita, a je izjemno pomembna in prav je, da jo ob priložnostih, kakršna je izid te knjige, vsaj delno predstavimo širši strokovni in drugi zainteresirani javnosti.

Monografija *Pravopis na zrnu graha* tako odstira pogled v tematike, ki so z nastajanjem novega pravopisa bolj ali manj tesno povezane. V prvem, najboljšežnejšem sklopu (»Kodifikacijski proces: vpogledi in uvidi«) avtorice pišejo o procesih in protokolih pri prenovi pravopisnih pravil, in sicer v slovenskem, primerjalno pa tudi v češkem prostoru (Hana Mžourková: *Pravopisna kodifikacija na Češkem*). Proces kodifikacije je predstavljen tako na načelni ravni (Helena Dobrovoljc: *Delovne faze in normativne odločitve pri prenovi pravopisa*) kot ob konkretnih primerih (Helena Dobrovoljc in Manca Černivec: *Skozi trnje do pravopisnih nebes? Predstavitve procesa prenove pravopisnega pravila na primeru »Novo Mesto«*). Dva prispevka se lotevata novosti pri rabi ločil (Tadeja Rozman in Monika Kalin Golob: *Ločila v poslovno-uradovnih besedilih*; Tina Lengar Verovnik: *Novosti pri rabi ločil: analiza vprašanj in odgovorov v Jezikovni svetovalnici*) – prenova pravopisnega poglavja o ločilih Pravopisno komisijo čaka v prihodnjem letu. V enem od prispevkov je poudarek tudi na jezikoslovni terminologiji (Marta Kocjan Barle: *Od črke in pismenke do črkopisa in pisave*), ki jo mora veda urediti, da lahko uspešno opisuje ponekod precej zapletena razmerja med jezikovnimi sredstvi.

Prispevki drugega sklopa (»Slovarji, sopotniki pravopisnih pravil«) se delno navezujejo na vsebino prvega, saj hkrati s prenovi pravopisnih pravil poteka tudi nastajanje novega pravopisnega slovarja (Manca Černivec in Urška Vranjek Ošlak: *Raba kvalifikatorjev »in« ter »tudi« na primeru oblikoslovnih dvojnic*). Ker je slovaropisno delo vedno vpeto v širše leksikološke in leksikografske premisleke, pa dva prispevka presejata zgolj pravopisno slovaropisje (Tanja Fajfar in Mojca Žagar Karer: *Dvojnice v terminoloških slovarjih*; Mateja Jemec Tomazin: *Poimenovanja oseb v terminologiji*).

Tretji sklop (»Pravopisni in širši pogledi na imena in poimenovanja v slovenščini«) prinaša prispevke, v katerih avtorji obravnavajo različne vidike zemljepisnih, stvarnih in osebnih imen: od iskanja mehanizmov za določanje mej med lastnimi imeni in občnimi poimenovanji (Rok

Dovjak: *Prepoznavanje lastnih imen v besednih zvezah*) do postopkov standardizacije zemljepisnih imen (Drago Perko: *Standardizirana zemljepisna imena v slovenskem jeziku*) in celovite obravnave frazeoloških nadomestnih poimenovanj (Matej Meterc: *Analiza oblikovnih in pomenskih značilnosti zemljepisnih frazeoloških nadomestnih poimenovanj za ePravopis*).

Prispevki četrtega sklopa (»Prevzemanje v slovenščino med načeli in konkretnimi rešitvami«) se navezujejo na fazo prenove pravopisnih pravil, v kateri bodo pripravljene razširjene in prenovljene, pa tudi popolnoma nove preglednice za posamezne tuje jezike; prvi snop bo dan v javno razpravo v letu 2022. Avtorice in avtorji predstavljajo nekatere težje rešljive probleme, ki jih srečujemo pri prevzemanju, obenem pa tudi širša načela za njihovo reševanje – od obravnave neme črke *-e* (Marta Kocjan Barle: *Prevzemanje lastnih imen in opuščanje ali ohranjanje neme črke -e*) in angleškega polglasnika (Andrej Stopar in Gašper Ilc: *Domačenje angleškega polglasnika v slovenskem pravopisu*) do težav, s katerimi se v slovenščini srečujemo pri prevzemanju besed iz afriškega prostora (Aleš Pogačnik: *Iz Afrike vedno pride nekaj novega*).

Peti sklop (»Pravopis v preseku z glasovno-naglasno, oblikoslovno in besedotvorno problematiko«) prinaša prispevke, v katerih avtorice predstavljajo teme z drugih jezikoslovnih področij, ki pa se vse navezujejo tudi na zapisovalno problematiko. Dva prispevka raziskujeta dejavnike, ki vplivajo na sodobno naglasno in izgovorno podobo slovenskega (knjižnega) jezika (Tanja Mirtič: *Odnos jezikovnih uporabnikov do naglasnomestne problematike*; Metka Furlan: *Vpliv pisne knjižne norme na govorjeno slovenščino*). Dva prispevka pa ob korpusni gradivni analizi razpravljata o uresničevanju izbranih usmeritev aktualnega pravopisnega priročnika v rabi (Ana Rotovnik, Irena Stramljič Breznik: *Podaljšava večzložnih tujih priimkov moškega spola z osnovo na -r*; Elin Kamenšek Krajnc, Irena Stramljič Breznik: *Tuji priimki na pisni soglasniški sklop tz [c] in preglaševanje*).

Tretja monografija iz niza »razprav o pravopisnih vprašanjih« je priložnost za predstavitev mnogoplastnosti kodifikacijskega procesa, ki ga širša javnost prek javnih razprav zdaj že bolje pozna kot pred desetletjem, ko je nastajala njegova zasnova. Upamo, da bomo lahko ob naslednji priložnosti že predstavili poglobljeno analizo celotne prenove pravopisnega priročnika – čeprav se zavedamo, da gre pri vprašanjih normativnosti v resnici za nikoli končano delo in da nam pravopisnih zrn graha zlepa ne bo zmanjkalo.

Urednici

Helena Dobrovoljc: Delovne faze in normativne odločitve pri prenovi pravopisa

V prispevku je prikazan proces prenove pravopisnih pravil, ki ga na Slovenskem od leta 2013 koordinira Pravopisna komisija pri SAZU in ZRC SAZU. Prenova pravopisnih pravil in priprava slovarja se razlikuje od dosedanjih predvsem zaradi novih možnosti gradivskih poizvedb, ki so v digitalni dobi omogočile metodološko osamosvojitve sinhronega jezikoslovja. Metodološko si komisija prizadeva, da bi bili uporabljeni podatki empirično preverljivi, jezikovni pojavi pa odmaknjeni od kanoniziranega avtorja, zglednega pisca; namesto tega so v središču zanimanja vrsta besedila in čas njegovega nastanka, pri avtorju pa njegova jezikovna izbira, pri čemer se raziskovalno posvečamo njegovi starosti, poklicu, regionalni pripadnosti in hotenju po izražanju v normativno preferirani različici.

Nov zajem knjižne rabe kaže na odstopanja od sistema, ki ga je generacija danes odraslih uporabnikov knjižnega jezika usvojila v času svojega šolanja in strokovnega delovanja. Hkrati pa je sistem, ki ga uporabniki v mnogih podrobnostih kršijo, sredstvo za vzpostavljanje lastne supremacije, saj so ga nekdanj prikazovali nedosegljivega za vse, ki niso poznali pravil rabe klasičnih jezikov, zgodovinskega razvoja in etimologije besed. Komisija se odloča za utemeljavno-opisovalno kodifikacijo, ki bo uporabniku omogočala izbiranje med opisanimi knjižnojezikovnimi možnostmi.

V prispevku so prikazane vse faze prenove: od problemskega zajema gradiva do preverjanja razširjenosti ugotovljenih odstopanj in njihove umestitve v jezikovni sistem, sledi ubeseditev v pravopisnih pravilih in uslovarjenje ponazoritev iz pravopisnih pravil. Po javni razpravi je pripravljena tudi končna redakcija.

V prispevku je prikazano, da je knjižni jezik preplet različnih izraznih sistemov – od zapisa, izreke, pregibanja, besedotvorja ..., merila za odločanje pa se od ravnine do ravnine razlikujejo, kar skušamo utemeljiti tudi s teorijo jezikovnega menedžmenta, da standardizacijski makroprocesi, tako kot vsi drugi jezikovni procesi, na katere (v različni meri) vplivajo družbene okoliščine, ne morejo biti monolitni in zato tudi ne enakovredno zavezujoči. V prispevku so prvič predstavljene smernice normativnega odločanja, in sicer (1) gradivska raziskava; (2)

presoja pogostnosti; (3) raziskava razredov enakovrstnih enot; (4) opis izjem kot manjšega razreda enot; (5) preverba že kodificiranih dvojnic. V nadaljevanju so prikazani odločanje na pisni ravnini (raba začetnice, pisne dvojnice zaradi odstopanj od etimoloških in zgodovinskih meril), načela prevzemanja občnih besed in lastnih imen, odločanje pri oblikah in v besedotvorju ter novosti pri razmišljanju o socialnozvrstni kvalifikaciji leksike.

Hana Mžourková: Pravopisna kodifikacija na Češkem

V prispevku je predstavljena sodobna češka kodifikacija, s posebnim poudarkom na pravopisni kodifikaciji. V teoriji knjižnega jezika, oblikovane v delih članov Praškega lingvističnega krožka, kodifikacija predstavlja zadnji člen trojice *raba – norma – kodifikacija*. V tem tradicionalnem konceptu se kodifikacijske dejavnosti nadaljujejo z ugotavljanjem jezikovne norme in njenim popisom v kodifikacijskih priročnikih in drugih besedilih. Osrednjo kodifikacijsko avtoriteto s svojo raziskovalno dejavnostjo predstavlja Inštitut za češki jezik, ki objavlja priročnike za širšo javnost, predvsem *Pravila češkega pravopisa* (PČP). Zadnja različica PČP je izšla leta 1993 (sledil je *Dodatek k pravilom češkega pravopisa* leta 1994). Kodifikacijska vloga drugih slovarjev in priročnikov je nekoliko bolj zapletena iz dveh razlogov. Prvič, zaradi razlik med predvideno zasnovo knjig in odnosom laikov do kodifikacije; drugič, na češkem trgu je na voljo veliko pravopisnih priročnikov, ki vsebujejo neustrezna jezikovna pravila. Sodobni jezikovni uporabniki dojemajo *Spletni jezikovni priročnik* (SJP) kot kodifikacijski priročnik, ki je enakovreden PČP. Najverjetneje bo SJP v kratkem času v celoti nadomestil PČP, saj sproti zaznava spremembe v jezikovni normi in v javnost prinaša popravke nekaterih jezikovnih pravil. Sedanje pravopisne kodifikacijske dejavnosti sekcije za jezikovno kulturo Inštituta za češki jezik, ki razvija SJP, so zato usmerjene v izboljšave in razširitve priročnika. Hkrati pri obveščanju jezikovnih uporabnikov o stanju in preoblikovanju knjižnojezikovne norme pomagajo tudi drugi viri informacij o češkem jeziku (*Podatkovna baza jezikovnih vprašanj* in storitve jezikovne svetovalnice).

Helena Dobrovoljc, Manca Černivec: Skozi trnje do pravopisnih nebes? Predstavitev procesa prenove pravopisnega pravila na primeru »Novo Mesto«

V prispevku se seznanimo z okoliščinami odločanja o morebitni spremembi zapisovanja neprve sestavine večbesednih zemljepisnih lastnih imen. Pravopisna komisija pri SAZU in ZRC SAZU je marca 2021 v javno razpravo ponudila poglavje o rabi velike in male začetnice, v katerem je predlagano, da se neprve sestavine zemljepisnih krajevnih imen (ojkonimov) pišejo brezizjemno z veliko začetnico. Doslej so bile z veliko začetnico pisane vse sestavine, razen *vas, mesto, trg, selo, selce, vesca*, torej vse, ki jih je mogoče združiti pod uvrščevalno pomensko sestavino *naselje*.

Predstavljeno je pravopisno spreminjanje načel za zapis te začetnice skozi 20. stoletje, iz česar je razvidno, da so zemljepisna imena med pravopisno najbolj neustaljenimi imeni, saj se merila za zapis nenehno spreminjajo.

Zaradi prepričanja laične javnosti, da so slovenska pravila unikatna in zato bi njihovo spreminjanje rušilo kompleksnost jezika, je narejena primerjava s hrvaškimi in češkimi pravopisnimi pravili za pisanje večbesednih zemljepisnih imen, iz katere je razvidno, da so tako Čehi kot Hrvatje pravilo za zapisovanje neprve sestavine z veliko začetnico sprejeli že prej, Hrvatje pa so pravilo razširili tudi na imena držav.

Prkazane so vse faze odločanja o spremembi – od posveta s Komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen do priprave knjižice *Živim v Bukovem Vrhu pod Bukovim vrhom* (2020) ter izvedbe ankete (2020), ob kateri so bili h komentiranju predlogov pravil izrecno povabljeni učitelji in lektorji. Pred javno razpravo je komisija pripravila tudi utemeljitev novih predlogov. Na kratko povedano so ta naslednja: (1) odprava izjem; (2) olajšanje učenja pravopisa; (3) seznanitev z izgubo geografskega pomena neprvih sestavin vas, mesto, selce ... ; (4) težave z uveljavljanjem pravila v trisestavinskih večbesednih enotah ipd. Bralec je seznanjen tudi z nadaljnjimi fazami kodifikacijskega procesa.

Marta Kocjan Barle: Od črke in pismenke do črkopisa in pisave

V prispevku je zaradi potreb, ki smo jih člani Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU zaznali pri pripravi novih pravopisnih preglednic za tuje jezike, pregledano in pretehtano tisto izrazje v *Slovenskem pravopisu* 2001 ter v drugih priročnikih in člankih, ki zadeva predvsem različne latinične pisave in abecede, odpira pa tudi izrazna in zapisovalna vprašanja nelatiničnih pisav. Podrobneje je razčlenjeno vse tisto, kar v tujih latiničnih pisavah odstopa od slovenske latinične pisave in ima izgovorne uresničitve črk z ločevalnimi znamenji, posebnih in združenih črk, podvojenih črk ter črkij drugačne od pričakovanih. Članom Pravopisne komisije je ponujen nabor izrazov, iz katerega naj bi izbrali najprimernejše, sestavljavcem preglednic za tuje jezike in gesel za slovarski del pravopisa pa so predstavljene črke in črkja ter črkovni sklopi, na katere naj bi bili še posebej pozorni.

Tadeja Rozman, Monika Kalin Golob: Ločila v poslovno-uradovnih besedilih

Priročniki za tvorbo poslovno-uradovnih besedil sicer obravnavajo pravopisna pravila, a so obravnave nedodelane ali pa so zgledi neaktualni, zavajajoči in nedosledni. Uporabniki tako najdejo neenotna napotila in pravila, predstavljena z netipičnimi zgledi, kar pa je med drugim posledica pomanjkanja empiričnih raziskav avtentičnega gradiva. Da bi vsaj deloma zapolnili raziskovalno vrzel in dobili natančnejši vpogled v rabo ločil nasploh, smo v prispevku opravili pravopisno analizo 336 poslovno-uradovnih besedil, in sicer naslednjih žanrov: uradovne (165) in poslovne dopise (84), uradna vabila, poslana v obliki dopisov (38), zapisnike (26) in odločbe (23).

Opravili smo kvantitativno analizo rabe ločil v nagovorih in zaključkih ter s pravopisno analizo pregledali rabo ločil v celotnih besedilih.

Kvantitativna analiza je pokazala, katera ločila se tipično uporabljajo pri nagovorih in zaključkih ter zavrnila neutemeljena mnenja o neprimernosti določenih ločil, npr. da je za uradna besedila klicaj premočno ločilo, s katerim smo do naslovnika nevljudni, ali da vejica ni primerna, ker gre za vpliv angleščine, ni skladenjsko ustrezna ipd. Na podlagi pravopisne analize pa predlagamo nekaj sprememb oz. natančnejših ubeseditvev pravopisnih pravil.

Skladno s sodobnimi jezikoslovnimi pogledi mora standardizacija temeljiti na obsežnih empiričnih raziskavah sodobne rabe in pri tem upoštevati pogostost rabe, ki kaže na (ne)ustaljenost in (ne)sprejemljivost določenih jezikovnih možnosti, kot tudi razumeti funkcionalnost različnih izbir. Menimo, da bi bilo zaradi razširjenosti in vpliva na splošni jezik pri tem v večji meri treba upoštevati tudi jezik poslovno-uradovanih besedil.

Tina Lengar Verovnik: Novosti pri rabi ločil: analiza vprašanj in odgovorov v Jezikovni svetovalnici

V prispevku se osredotočamo na novejšo uporabniške zadrege in položaje pri rabi ločil, kot se kažejo v vprašanjih uporabnikov spletne Jezikovne svetovalnice Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU. Problematika je predstavljena v povezavi s posameznimi ločili, pri čemer je iz obravnave izpuščena vejica, ki je s tega vidika že bila izčrpno predstavljena drugod. Posamezna ločila so predstavljena glede na njihove skladenjske in neskladenjske vloge. Pri vseh ločilih so navedeni primeri vprašanj uporabnikov Jezikovne svetovalnice, premisleki ob njih pa sledijo ugotovitvam, zapisanim v odgovorih sodelavcev svetovalnice, in drugim strokovnim obravnavam teh tem. V zadnjem delu prispevka se posvečamo rabi ločil v posameznih besedilnih žanrih oziroma posameznih besedilnih delih. Ugotavljamo, da se tukaj vloga ločil prepleta z drugimi pravopisnimi problematikami oziroma da so ločila (in njihova raba) le del konvencij, vezanih na te žanre oziroma položaje.

Manca Černivec, Urška Vranjek Ošlak: Raba kvalifikatorjev »in« ter »tudi« na primeru oblikoslovnih dvojnic

Prispevek prinaša pregled rabe slovarskih oznak »in« ter »tudi« ter označevanja oblikoslovnih dvojnic (lastnoimenski samostalniki na *-a*) v slovarskih delih. Vloga teh oznak se je v pravih in slovarjih spreminjala, prav tako pa se je spreminjala tudi obravnava omenjenih oblikoslovnih dvojnic, in sicer od eksplisitne naklonjenosti le eni od obeh sklanjatvenih možnosti do njune sistemske enakovrednosti.

Informacije v pravopisnem slovarju in pravilo, zapisano v pravopisnih pravilih, morajo biti usklajeni. Ob gradivskem pregledu lastnoimenskega besedja na *-a* (osebna imena in priimki) se je izkazalo, da se v rabi pogosteje uresničuje sklanjanje po drugi moški sklanjatvi. Prispevek prinaša predlog obravnave oblikoslovnih dvojnic z razširjenim naborom kvalifikatorjev, ki bi omogočil doslednejše ločevanje njihove normativne in pogostnostne vloge. Predlagano je, da

se v pravopisnih pravilih obe možnosti sklanjanja moških imen na *-a* prikaže kot sistemsko enakovredni, slovarska informacija pa pravila razširja s podatkom, katera od obeh oblikoslovnih dvojníc je uresničena v rabi pri konkretnem imenu.

Tanja Fajfar, Mojca Žagar Karer: Dvojnice v terminoloških slovarjih

Dvojnica je v kontekstu terminologije vsaka od najmanj dveh pojavnih oblik termina. V prispevku smo preverili pogostost navajanja dvojníc v terminoloških slovarjih, ki so nastali v Terminološki sekciji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in so objavljeni na Terminologišču. Dvojnice so vključene le v polovico od skupno 14 terminoloških slovarjev na Terminologišču. V teh 7 slovarjih v povprečju predstavljajo 3,2 % vseh terminov. Prevladujejo pisne dvojnice, znotraj katerih se pojavljajo različni podtipi in jih potrjujejo vsi slovarji. Izgovorne dvojnice izkazujejo le trije slovarji, prav tako so oblikoslovne dvojnice prisotne le v treh slovarjih. To nakazuje, da vključevanje teh dvojníc temelji na terminografovih osebnih odločitvah, kar ne preseneča, saj so na vključevanje dvojníc v terminološke slovarje neposredno vplivali splošnojezikovni priročniki, zlasti SSKJ1 in SP 2001. Pri teh so namreč sodelovali leksikografi, ki so se kasneje specializirali za terminologijo in so prakso navajanja dvojníc avtomatsko prenesli tudi v terminološke slovarje. Z zmanjševanjem vpliva koncepta splošnega slovarja na koncept terminoloških slovarjev, ki imajo lastno teoretično in metodološko utemeljitev, se navajanje dvojníc v novejših terminoloških slovarjih postopno opušča. Navajanje dvojníc namreč ni osnovna naloga terminološkega slovarja. Terminologija načeloma sledi pravopisnim pravilom, ki veljajo za jezik v celoti, na ravni pojmovnega sistema, uslovarjenega v terminološkem slovarju, pa dvojničnost za uporabnika ni bistvena. Seveda ne zanikamo, da ta pojav v terminologiji obstaja, vendar pa je dosledno zapisovanje vseh možnosti zapisa lahko tudi moteče – recimo dosledno navajanje izlastnoimenskih sestavin terminov z malo začetnico, čeprav v strokovni rabi prevladuje zapis z veliko začetnico.

Mateja Jemec Tomazin: Poimenovanja oseb v terminologiji

V terminologiji so poimenovanja oseb praviloma tvorjena iz terminov, ki sicer označujejo pojme v pojmovnem sistemu neke stroke. Če so zgolj izpeljana, jih v terminološke slovarje ni treba posebej vključevati. Kadar poimenovanja oseb označujejo pojme, ki presegajo pomen v splošnem jeziku, pa jih je v terminološke slovarje primerno vključiti, npr. *otrok* v pravu. Zlasti pomembni so tisti termini, ki so z vidika splošnega jezika povsem nepričakovani kot poimenovanja oseb, npr. *predmet ogleda* v pravu ali *monitor* v *kliničnem preizkušanju* v farmaciji. Pri izbiri poimenovanj v stroki upoštevamo sistemske rešitve znotraj stroke, četudi lahko isti termin v drugi stroki označuje drug pojem. Ta izhodišča je treba upoštevati tudi pri sestavljanju splošnojezikovnih priročnikov, zlasti pri zamenjavi tujk z domačimi poimenovanji, da ta res označujejo isti pojem in ne sorodnega; tako je primerna usmeritev z *eksperta* na *izvedenca*, manj pa z *arbitra* na *razsodnika*, četudi gre v splošnem jeziku za sinonima.

Rok Dovjak: Prepoznavanje lastnih imen v besednih zvezah

Velika začetnica kot znak lastnoimenskosti je tesno povezana s pomenom, zato je njeno rabo mogoče vrednotiti le ob natančnem poznavanju zunajjezikovne (uradnost), a tudi jezikovne stvarnosti (ustaljenost). Glede na besedno vrsto določila obstaja vsaj 15 imenskih vzorcev, a zdi se, da je bolj kot besednovrstna in skladijska sestava za zapis velike začetnice odločujoč pomen dane zveze. Zadrega pri rabi velike začetnice se pojavlja pri nenaselbinskih in večdelnih stvarnih imenih z vrstnim dodatkom, od imen bitij pa pri tistih, ki imajo občna določila v stalni zvezi in ki izražajo glede pisave velike začetnice nasprotujoče si kategorije. Poglavitni vzrok zapisovalnih težav so dvom o lastnoimenskosti prvotno občnih sestavin v lastnih imenih zaradi nejasne meje med lastnimi imeni in občnimi besedami, nedosledna raba ter umanjkanja hierarhizacije pravil v pravopisu. Pri zapisu dela imen se je mogoče ravnati po uradnih registrih (zlasti Register zemljepisnih imen – REZI – in Poslovni register Slovenije – PRS), a napisno krajino sestavlja mnogo imen, ki niso predmet vpisa v register, hkrati pa vlogo imena v registrih prevzemajo evidenčne številke. Nekatera poimenovanja s tem dobijo poljuden značaj, kar se v zapisu odraža v opustitvi velikih začetnic in rabi navednic ali ležečega tiska. Teoretično zanimiva so tudi vzporedna prevodna imena, saj vzpostavljajo podobne razmere kot ob razločevanju lastnih imen od občnih preubeseditev.

Drago Perko: Standardizirana zemljepisna imena v slovenskem jeziku

Pravopisna pravila so pomemben dejavnik v procesu standardizacije ali poenotenja zemljepisnih imen. Organizacija združenih narodov jih šteje za pomembno kulturno dediščino vsakega naroda in z več resolucijami spodbuja njihovo standardizacijo. Pri tem imajo odločilno vlogo jezikoslovci, zemljepisci in odločevalci na različnih ravneh, saj so zemljepisna imena na splošno lahko sporna z jezikovnega, zemljepisnega ali pravnoformalnega vidika. Slovenija je področje zemljepisnih imen začela urejati po osamosvojitvi. Leta 1995 je ustanovila Komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, ki je poleg drugih nalog začela postopno standardizirati slovenska zemljepisna imena na podlagi zbirke imen držav, zbirke imen naselij in zbirke slovenskih eksonimov, ki jih vodi in posodablja Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, ter zbirke zemljepisnih imen na državnih zemljevidih, ki jo vodi Geodetska uprava Republike Slovenije. Pripravila je tudi imenika standardiziranih zemljepisnih imen na državnih zemljevidih v merilu 1 : 1.000.000 in 1 : 250.000, ki ju je izdala Geodetska uprava Republike Slovenije. V okvirih teh štirih zbirk in obeh imenikov, ki vključujejo več kot 220.000 slovenskih zemljepisnih imen, je do začetka leta 2021 standardizirala dobrih 10.000 zemljepisnih imen.

Matej Meterc: Analiza oblikovnih in pomenskih značilnosti zemljepisnih frazeoloških nadomestnih poimenovanj za *ePravopis*

Nadomestna imena so v prispevku predstavljena kot poseben tip frazeoloških enot. Korpusna analiza nadomestnih imen za zemljepisna imena (kot na primer *dežela tisočerih jezer* za *Finsko*) je bila izvedena v korpusih Gigafida 2.0 in slWaC. V slovenščini je značilno pisanje nadomestnih imen tega tipa z malo začetnico, kot so izpostavili že drugi raziskovalci. Tudi nekatere oblikovne (številne frazeološke variante) in pomenske značilnosti (npr. širitev pomena), ki jih predstavljamo v tem prispevku, govorijo v prid uporabi male začetnice pri nadomestnih imenih. Predstavljamo merila glede pogostnosti, variantnosti, večpomenskosti, širitve pomena in sopomenskosti, ki smo jih uporabili pri izbiri najbolj reprezentativnih slovenskih nadomestnih imen za vključitev v slovar *ePravopis*.

Marta Kocjan Barle: Prevzemanje lastnih imen in opuščanje ali ohranjanje neme črke -e

V prispevku je zaradi prevzemanja lastnih imen s končnim nemim *-{e}* in razhajanj med slovenisti in anglisti glede pregibanja – opuščanja ali ohranjanja nemega *-{e}* – podrobneje pregledana vloga črke *{e}* v končaju, deljenem dvočrkju (angl. *split digraph*), v katerem ima vpliv na izgovor pred soglasnikom stoječega samoglasnika, in v samoglasniškem dvočrkju (npr. *-{oe}*). Po mnenju anglistov naj bi končni nemi *-{e}*, ki ima razločevalno vlogo v zapisu in izgovoru (spreminja izgovor predhodnega samoglasnika), pri pregibanju bodisi vedno ohranjali (npr. *Blake Blakea*, *George Georgea*) ali pa vedno opuščali (npr. *Blake Blaka*, *George Georga*). SP 2001 ga je ohranjal, če je vplival na izgovor pred njim stoječih črk za govorjene *č ž š dž* in *s* (pisanega s *c*), sicer ne (npr. *George Georgea* nasproti *Blake Blaka*). Za pravopisce je bila taka rešitev primerna zaradi preglashenih oblik v nekaterih sklonih in svojilnem pridevniku, vpliv na izgovor ga zaradi siceršnje nepredvidljivosti izgovora črk za samoglasnike ni zanimal. Pregled gradiva, rabe in odstopanj od eSP 2003 kaže, da pravil o ohranjanju oz. izpuščanju *-{e}* ne bo treba spreminjati, ampak le natančneje razložiti in dopolniti krovno pravilo, razrešiti nekatere pravopisno-pravorečne zadrege in pri preglednicah za tuje jezike, pri katerih je zaznati ta pojav, nazorno prikazati težje primere. Pri predstavitvi izgovornih osnov pa bo gotovo dobrodošel prikaz deljenih dvočrkij.

Andrej Stopar, Gašper Ilc: Domačenje angleškega polglasnika v slovenskem pravopisu

Slovenski pravopis (SP 2014) pri prevzemanju tujih glasov zagovarja njihovo zamenjavo z bližnjimi slovenskimi ustrezniki (§ 222), vendar pregled iz angleščine prevzetih lastnih imen pokaže, da v SP (in v vsakdanji rabi) prihaja do več odklikov od pravopisnih smernic (prim. § 1100, 1069, 1070, 1167). Prispevek se osredini na slovensko domačenje angleškega polglasnika */ə/* z vidika transfonemizacije (tj. izgovarjave s slovenskim */ə/*) in vokalizacije (tj. izgovarjave glede na črko, ki predstavlja angleški */ə/*). S pomočjo analize slovarskih sestavkov v SP predstavi več neskladnosti in nedoslednosti, ki bi jih bilo treba razrešiti pri morebitni prenovi SP.

Prispevek izpostavi nujnost izboljšav pri podajanju transkripcije, svetuje pravopisno obravnavo nekaterih angleških črkovnih sklopov, ki vsebujejo angleški polglasnik, in predlaga bolj dosleden pristop k njihovi transfonemizaciji oziroma vokalizaciji.

Aleš Pogačnik: Iz Afrike vedno pride nekaj novega

Prispevek za izhodišče vzame nejasno opredelitev »afriške pisave« v pravilih *Slovenskega pravopisa* 2001. Sežeto povzema vzpostavitev pisnih norm za afriške jezike in mnenja, da je bila jezikoslovna dejavnost v Afriki tesno povezana s kolonializmom. Ugotavlja, da je bila vzpostavitev pisnih norm opravljena na osnovi načela o univerzalnem zapisovanju glasov in da je bilo to za pisanje afriških jezikov le pogojno uspešno. Ugotovitev poveže s slovenskimi pravopisnimi pravili SP 2001, ki priporočajo glasovno domačenje iz nekaterih ne tako znanih jezikov, tudi afriških. Pri teh jezikih se pravila sklicujejo na izgovorjavo in na zamenjave nekaterih črk in črkij, ki jih slovenščina ne pozna. Pristop do problematike se zdi pomanjkljiv ter v primeru sodobnih osebnih in zemljepisnih imen, daleč največje skupine lastnih imen, ki ga ta zapletena pravila zadevajo, tudi nepotreben. Članek v zaključku s konkretnimi primeri opozarja na nekatere načelne pravopisne težave, povezane s prevzemanjem iz afriških jezikov. Predlaga, da se problematika prevzemanja besed iz tujih jezikov s področja pravopisa ali pravorečja premakne na področje prevajanja, pravopis pa se osredotoči na stvarnejša splošna priporočila.

Tanja Mirtič: Odnos jezikovnih uporabnikov do naglasnomestne problematike

Prispevek je namenjen raziskavi odnosa uporabnikov slovenskega jezika do naglasnomestne problematike sodobnega govornega knjižnega jezika. S spletnima anketnima raziskavama smo skušali preučiti, kateri dejavniki so po mnenju respondentov pomembni pri ugotavljanju sodobnega naglasnega mesta (sodobna raba, sistem, tradicija, zgodovinskorazvojno upravičen naglas, narečni naglasni sistemi) ter njihov odnos do naglasnomestne dvojničnosti v govornem knjižnem jeziku (npr. *dvánajst/dvanájst*). Posvetili smo se tudi naglaševanju lastnoimenskega besedja. Izpostavljeno je vzpostavljanje ravnotežja med upoštevanjem naglasnega mesta jezika dajalca oz. jezika posrednika in zakonitosti slovenske knjižne izreke. Dotaknili smo se tudi naglaševanja nekaterih rojstnih imen (*Tamara, Agata, Martin, Albin in Jernej*), ki zaradi svoje še bolj poudarjene identifikacijske funkcije znotraj lastnoimenskega besedja zavzemajo poseben položaj, ki se odraža tudi v naglaševanju.

Metka Furlan: Vpliv pisne knjižne norme na govorno slovenščino

V prispevku se izpostavlja v normativistiki sodobne knjižne slovenščine slabo ali pa sploh ne uzaveščeno dejstvo, ki že dalj časa vpliva na govorno slovenščino, tj. na vpliv pisne knjižne norme na govorno slovenščino. Čeprav je bilo na navezanost govornega knjižnega jezika na pisno varianto večkrat opozorjeno, se pomembnega odločujočega vpliva pisne knjižne norme

na razvoj govornjene slovenščine posebej eksplicitno ni izpostavljalo, če pa že, je bilo to storjeno bolj mimogrede. Pojav je v prispevku ponazorjen predvsem s primeri z variantnim izgovorom grafema *l*.

Če bi se v slovenskem knjižnem jeziku dosledno in še danes upoštevala jezikovna dejstva narečne podlage / narečnih podlag, na osnovi katere/katerih se je v preteklosti formiral, bi v sodobni knjižni slovenščini vse avtohtono besedje z izglasnim pisnim *-l* in zaporedjem samoglasnik + *l* + soglasnik moralo biti normirano z izgovorom [ɥ], taki izgovorjavi bi sledili neologizmi, tvorjeni iz v slovenščini obstoječih sestavin, enakemu izgovoru pa bi se počasi prilagodilo tudi besedje tujega izvora z enakimi zapisovalnimi značilnostmi. Ker pa je vidno, da je pisni knjižni *l* začel izpodrivati pričakovani izgovor z [ɥ], na kar najbolj nedvomno opozarja izgovor hidronima *Kolpa*, tako branje pa je med drugim povzročilo nastanek dvojničnih izgovorov, tudi takih, kot sta pričakovani [živau̯] ob nepričakovanem [živalski], sodobna knjižna slovenščina ni le za učenje težaven jezik, ampak tudi jezik, ki se počasi, a vztrajno tudi pod vedno močnejšim vplivom pisne knjižne norme izmika jezikovnim značilnostim, ki so bile podlaga pri njegovem začetnem formiranju. Izgovor knjižne slovenščine se pri grafemih *l* in *e* torej vedno bolj uveljavlja in vrača k principu, ki se je v sredini 19. st. zagovarjal, a tudi močno kritiziral: da naj se slovenščina govori enako, kot se piše.

Ana Rotovnik, Irena Stramljič Breznik: Podaljšava večzložnih tujih priimkov moškega spola z osnovo na *-r*

Prispevek v treh različnih korpusih, Gigafida 2.0, Nova beseda in KAS, na gradivu 86 prevzetih priimkov, katerih osnova se konča na pisni in izgovorni ali le pisni *r*, preverja, kako se v jezikovni rabi (ne)dosledno uresničujejo pravila in prednostne usmeritve pravopisnih priročnikov pri podaljševanju osnove z *j*, ki vplivajo na pregibanje in tvorbo svojilnega pridevnika.

Posebno pozornost smo namenili štirim skupinam tujih priimkov, katerih osnova se konča na *-r*, ki mu sledi samoglasniška končnica (*Ignarro* [ignáro]), nemi *e* (*Daguerre* [dagêr]), ničta končnica in naglas na zadnjem zlogu (*Pasteur* [pastêr]) ter ničta končnica in naglas na nezadnjem zlogu (*Bolívar* [bolívar]).

Analiza je pokazala, da pri jezikovnih uporabnikih predvsem dve skupini priimkov prepričljivo izkazujejo opazen odklon. Prvo skupino predstavljajo priimki na *-r*, ki jim sledi nemi *e* (*Molière*) in *Slovenski pravopis* 2001 zanje na prvo mesto v dvojničnem paru postavlja kot prednostno obliko podaljšavo z *j*, korpusni podatki pa kažejo ravno obratno.

V drugo skupino sodijo priimki, katerih končni *-r* je le pisni, a ne tudi izgovorni (npr. *Le Corbusier*). Pri njih se pišoč pri pregibanju in tvorbi svojilnih pridevnikov najverjetneje ravnajo po napačni analogiji za priimke z izgovornim *r*, zato svojilno obliko tvorijo s podaljšavo (**Le Corbusierjev*) namesto možne dvojnice (*Le Corbusierev* in *Le Corbusierov*), izgovorno pa le [lɔ korbizjêjɛ].

Elin Kamenšek Krajnc, Irena Stramljič Breznik: Tuji priimki na pisni soglasniški sklop tz [c] in preglaševanje

Prispevek je jezikovna študija 57 tujih priimkov, katerih nosilci so osebe moškega spola in se končujejo na soglasniški sklop *tz*, ki se izgovarja kot *c*. Zanimalo nas je predvsem obnašanje priimkov v rabi, zato smo na podlagi korpusnih podatkov treh korpusov (Gigafida 2.0, Nova beseda in Korpus akademske slovenščine – KAS) preverili, ali pri sklanjanju in tvorbi svojilnih pridevnikov prevladujejo preglašene oblike, ki jih narekujejo vsi veljavni pravopisni priročniki, ali nekodificirane nepreglašene oblike, ki se ravnaajo po zapisu. Hkrati smo preverili tudi rabo podomačenih zapisov njihovih svojilnih pridevnikov (npr. *Clausewitz* [klaʒzevic] *Clausewičev* tudi *Clausewitzev* [-čev-]), ki jih prednostno predlaga *Slovenski pravopis* 2001.

Glede slednje oblike smo ugotovili, da je med pišočimi neuveljavljena, saj se le v enem korpusu pojavi priimek s podomačenim zapisom. Glede preglaševanja v končnici oziroma obrazilu je odstopanje od norme najmanjše v korpusu Gigafida 2.0, ki mu sledi Nova beseda, saj v obeh preglašene oblike prevladujejo. Najbolj od napotkov pravopisnih priročnikov odstopa korpus KAS, v katerem prevladujejo oblike priimkov z nepreglašeni končnicami oziroma obrazili.

Čeprav pravopisni priročniki v konkretnih primerih predpisujejo preglašenost ustreznih sklonskih oblik in obrazil, lahko odstopanja od pravopisne norme pripišemo odsotnosti večjega števila konkretnih primerov in tudi uvajanja pravila o podomačevanju, ki zabrisuje mejo med tujo in domačo obliko priimka, ki je za identiteto njegovega nosilca pomembna. Poudarjamo, da je pri pogostejših pravopisnih zagatah pišočih, pri katerih se v veliki meri odločajo za nenormativne oblike, te koristno v normativnih priročnikih evidentirati kot nenormativne in tako jezikovne uporabnike eksplisitno opozoriti na pogostno napačno rabo ter jih usmeriti k ustreznim.

Helena Dobrovoljc: Work stages and normative decisions in the normative rules reform

This article describes the process of normative rules reform coordinated by the Commission on Orthography at the Slovenian Academy of Sciences and Arts and the Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. The reform of normative rules and the creation of the dictionary differ from what was done in the past by new possibilities; search queries enable the methodological independence of synchronic linguistics in the digital age. In methodological terms, the Commission aims to ensure that all data used are empirically verifiable and that language phenomena are considered detached from the canonical author and the exemplary writer. Instead, researchers of modern standard language focus on the text type and the time of its creation, the author's choice of language, as well as the author's age, occupation, regional affiliation, and effort to express himself or herself in the normatively preferred language variant.

This new record of standard language use reveals deviations from the system that the generation of today's adults learned in school and in professional activities. The system, established by linguists in the mid-20th century, is now also understood as a means of enforcing domination, because the standard, with its complex rules, was inaccessible to those unfamiliar with the principles of classical languages usage, historical development, and etymology. Therefore, the Commission has now opted for the argumentative-descriptive approach to codification, which allows the user to choose among several acceptable options, which will also be described and justified.

The article describes all stages of the reform: from the selection of a sample of source material with respect to problematic aspects to the analysis of how widespread the identified deviations are and how they are placed in the language system. This is then described in the normative rules and the examples used are included in the orthographic dictionary. After a public discussion, the final editing is completed.

The article shows that the standard language is a combination of different systems of expression - from notation, pronunciation, inflection, word formation, etc. However, the criteria for the decision-making process differ from one level of language to another. We try to account for this with the help of language management theory, according to which the macro-processes of standardization - like all other language processes that are (differently) influenced by social circumstances - cannot be monolithic and therefore are not equally binding. The article describes the processes involved in normative decision making: (1) research of source material; (2) evaluation of frequency; (3) research of unit classes belonging to the same type; (4) description of exceptions as a smaller class of units; (5) examination of duplicates already codified. In addition, the article describes the decision-making on the surface, namely at the level of spelling (capitalization, written doublets due to deviations from the etymological and historical criteria), the borrowing principles for the common lexis and proper names, the changes in morphology and word formation, and the innovations in reflection on the qualification of the lexicon in terms of social varieties.

Hana Mžourková: Codification in orthography in the Czech Republic

This paper describes the current situation of the Czech codification, with particular emphasis on codification in orthography. Based on the theory of a formal language invented by the Prague linguistic circle, the codification is viewed as the third component in triad usage – norm – codification. In this traditional concept, codification activities resume in registration of language norm and its sealing in codification reference books and other texts. The main authority in the current Czech codification presents the research activities of the Czech Language Institute, resulting in publication for the general public, above all in the book *The Rules of the Czech orthography* (RCO). The latest version of RCO was released in 1993 (followed by the *Supplement to the Rules of the Czech orthography* in 1994). The codification role of other dictionaries and reference books is slightly more complicated for two reasons. First, because of the differences between the intended conception of authors of the books and the attitudes of laymen toward codification; second, on the Czech market there are available a lot of handbooks for orthography containing incorrect language rules. At present, language users see *The Internet Language Reference Book* (ILRB) as a codification authority equivalent to RCO. It is most likely that in a short time the ILRB will fully replace RCO, because the IRLB already detects changes in the language norm and brings correction of some language rules to the public. The current orthography codification activities of the Department of the Language Cultivation of the Czech Language Institute, developing the ILRB, are therefore directed to the IRLB improvements and extensions. Simultaneously, other supplementary sources of information on the Czech language (*The Database of Language Enquiries* and the Language Consulting Centre services) assist with informing language users about the state and transformation of the standard language norm.

Helena Dobrovoljc, Manca Černivec: Through hardships to orthographic stars? Presentation of the normative rule reform in the case of »Novo Mesto«

This article presents the circumstances of the decision on a possible change in the normative rules, namely on the capitalization of the non-first components of multi-word geographical proper names. In March 2021, the Commission on Orthography at the Slovenian Academy of Sciences and Arts (SASA) and the Scientific Research Centre of the SASA presented the new normative rules on capitalization and put them up for public discussion. In these rules, the rules for capitalization of settlement names (oeconyms) were changed and the exceptions introduced in the last Normative Guide were removed. Previously, all name components were capitalized, except for the words *vas*, *vesca*, *selo/selce* (village), *mesto* (town), *trg* (square), *naselje* (settlement). These words can be grouped under the classificatory semantic component *settlement*.

This article presents the changes in capitalization rules during the 20th century. The changes show that geographical names are among the most normatively unstable names, since the notation criteria are constantly changing.

Due to the belief of the lay public that Slovenian normative rules are unique and that changing them would destroy the complexity of the language, a comparison was made with Croatian and Czech normative rules regarding the notation of multi-word geographical proper names. The comparison showed that both the Czech and Croatian languages adopted the rule of writing the non-first element with a capital letter earlier; the Croatian language also applied this rule to country names.

The article presents all stages of the change process: from the consultation with the Commission for the Standardization of Geographical Names to the preparation of the brochure *Živim v Bukovem Vrhu pod Bukovim vrhom* (2020) and the public survey (2020). Prior to the public debate, the Commission prepared a justification for the submitted new normative rules, which can be summarized as follows: (1) elimination of exceptions; (2) easier to learn orthography; (3) loss of geographical meaning of non-first constituents of geographical proper names (i.e. *vas*, *mesto*, *selce*, etc.); (4) problems in enforcing the rule for names with three constituents, etc. The reader is also familiarized with the further stages of the codification process.

Marta Kocjan Barle: From letters and characters to alphabets and scripts

In response to the needs encountered by the members of the Commission on Orthography at the Slovenian Academy of Sciences and Arts (SASA) and the Scientific Research Centre of the SASA in drafting new orthographic tables for foreign languages, the paper reviews the terminology used in the 2001 edition of *Slovenian Normative Guide* and in other handbooks and papers. While this terminology mainly refers to various Latin scripts and alphabets, issues concerning

the expression and notation of non-Latin scripts are addressed as well. Detailed analysis is provided for the cases where foreign Latin scripts diverge from the Slovenian Latin script and where the pronunciation of letters with diacritics, special characters and ligatures, reduplicated letters and multigraphs runs counter to the Slovenian speaker's expectations. The members of the Commission on Orthography are presented with an array of terms to choose from, while the authors of the foreign language tables and dictionary entries for Slovenian Orthography are introduced to those letters, multigraphs, and letter-clusters which require particular attention.

Tadeja Rozman, Monika Kalin Golob: Punctuation in administrative and business texts

The manuals for writing administrative and business texts address, inter alia, rules of punctuation; however, they are incomplete, or the examples are outdated, misleading and inconsistent. Thus, users can come across inconsistent references and rules with atypical examples, which arises from a lack of empirical research on authentic material. In order to, at least partially, fill in the research gap and gain precise insight into the use of punctuation marks in general, we have carried out a punctuation analysis of 336 administrative and business texts of the following genres: official (165) and business letters (84), official invitations sent in the form of letters (38), minutes (26), and decisions (23).

We have carried out a quantitative analysis of the use of punctuation marks in introductory remarks and conclusions, and used punctuation analysis to review the use of punctuation marks throughout the entire texts.

The quantitative analysis has shown which punctuation marks are normally used in introductory remarks and conclusions, and dismissed unsubstantiated opinions about the inappropriateness of specific punctuation marks, e.g. that the exclamation mark should not be used in official texts because it might seem rude, or that specific comma should not be used as it is merely an influence of English, and thus not syntactically appropriate, etc. Based on the punctuation analysis, we propose some changes or more precise formulation of the punctuation rules.

According to modern linguistic viewpoints, standardisation should be based on extensive empirical research on contemporary use, taking into account the frequency of use, which indicates the (non-)establishment and (in)acceptability of the specific language options, and understanding the functionality of the different choices. We consider that due to the prevalence and impact on the general language, the utmost consideration should also be given to the language of administrative and business texts.

Tina Lengar Verovnik: What's new in the use of punctuation: Analysis of questions and answers in the Language Counselling Service

In this paper, we focus on newly emerging problems regarding the use of punctuation, as can be deduced from the questions of users of the Language Counselling Service run by Fran

Ramovš Institute for the Slovene Language at the ZRC SAZU. The topic is presented through individual punctuation marks, whereby comma is omitted from the discussion, as it has already been comprehensively presented elsewhere this point of view. Individual punctuation marks are presented according to their syntactic and non-syntactic roles. Examples of questions set by the users of the Language Counselling Service are given for all punctuation marks, and the discussion follows the lines of the counsellors' answers as well as those of other expert discussions on these topics. In the last part of the paper, we focus on the use of punctuation in individual text types and individual text parts. We find that here the role of punctuation is either intertwined with other spelling problems or that punctuation (and its use) is only a part of the convention related to these genres or positions.

Manca Černivec, Urška Vranjek Ošlak: Use of dictionary labels "in" and "tudi" in the case of morphological doublets

This article presents an overview of the use of dictionary labels »in« (and) and »tudi« (also), and of dictionary labelling practices in the case of morphological doublets (namely masculine personal names ending in -a). The role of these labels has changed in normative rules and dictionaries as has the treatment of the mentioned doublets, graduating from the explicit preference for one of the two declension options to their systemic equivalence.

The information presented in the orthographic dictionary and in the normative rules have to be harmonized. Corpus research of the use of nouns ending in -a (personal names and surnames) shows that the feminine a-stem declension is more often used. The paper presents a proposal for the treatment of morphological doublets with an extended set of labels to ensure a more consistent separation of their roles, namely of normative adequacy and frequency. The proposal suggests that normative rules show declension options for masculine nouns ending in -a as systemically equivalent; the orthographic dictionary would extend the lexical information of the rule by specifying which of the two morphological doublets is more commonly used in each individual name.

Tanja Fajfar, Mojca Žagar Karer: Doublets in terminological dictionaries

In the context of terminology, the doublet is one of two forms of the same term. In the article, we checked the frequency of doublets in the terminological dictionaries compiled in the Terminological Section of Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language at ZRC SAZU which are published on the website Terminologiče. Doublets are included in only half of the 14 dictionaries published on Terminologiče in which they represent 3.2% of the terms on average.

The most frequent are written doublets which are confirmed in all 7 terminological dictionaries. This group of doublets is followed by pronunciation doublets which are present in three dictionaries, and morphological doublets which are also included in only three dictio-

naries. One can assume that the inclusion of these two groups of doublets is founded on the terminographer's preferences.

This is not surprising since the inclusion of the doublets in the terminological dictionaries is a result of an indirect impact of the general language manuals, especially SSKJ and SP.

Lexicographers who participated in the creation of these two manuals specialised in terminology later. They automatically transferred the practice of doublets inclusion in terminological dictionaries. By lessening the impact of the concept of the general language manuals on the terminological dictionaries which have their own theoretical and methodological framework the practice of doublets inclusion is gradually being dismissed.

For the recording of doublets is not one of the main functions of terminological dictionaries.

Terminology in principle follows the orthographic rules that apply to the general language. From the point of concept system which is presented in the terminological dictionary, doublets are not essential information for the user. We do not deny that this phenomenon exists in terminology, however consistent recording of all forms of a term can be disturbing – for example, consistent recording adjectives made from proper names with a lower-case letter, although the established form is a form with a capital letter.

Rok Dovjak: Identifying proper names in phrases

Capitalisation of the first letter as a sign of a proper noun is closely related to its meaning, so its use can only be evaluated with a thorough knowledge of both extralinguistic (the formality of names) and linguistic realities (the stability of names). Depending on the word type of the determiner, there are at least 15 noun patterns. It seems that the meaning is more decisive for the capitalisation of a given phrase than its word form and syntactic structure. From the point of view of capitalisation use, the most problematic are names which do not denote settlements, compound nouns with a determining affix, and from the names of living beings those which have a common clause in a permanent construction and express more than one contradictory category according to orthography. The main cause for spelling difficulties is the doubt about a proper noun which originally consists of common components in proper names, and this is due to the unclear boundaries between proper names and general words, inconsistent use, and a lack of hierarchical rules in orthography. In order to write the parts of a name, it is possible to refer to official registers (especially the Register of Geographical Names – REZI, and the Business Register of Slovenia – PRS), but written landscapes consist of many names which have not been subject to entry in the register. At the same time, the role of a name in a register has been taken over by registration numbers. Some names thus acquire a popular character, which is reflected in writing by an omission of capitalisation and the use of quotation marks or italics. Names with parallel translations are also of theoretical interest, as they establish a similar situation to that of distinguishing proper names from common reformulations.

Drago Perko: Standardized geographical names in Slovenian

Orthographic rules are an important factor in standardizing or unifying geographical names. The United Nations considers these names important cultural heritage of each nation, and it has encouraged their standardization through several resolutions. Linguists, geographers, and decision-makers at various levels play a crucial role because geographical names in general can be controversial from a linguistic, geographical, or legal point of view. Slovenia began to regulate geographical names after its independence in 1991. In 1995, it established the Commission for the Standardization of Geographical Names of the Government of the Republic of Slovenia, which, among other tasks, gradually began to standardize Slovenian geographical names based on databases of country names, settlement names, and Slovenian exonyms, all three of which are maintained and updated by the ZRC SAZU Anton Melik Geographical Institute, as well as a database of geographical names on national maps maintained by the Surveying and Mapping Authority of the Republic of Slovenia. It also prepared two gazetteers of standardized geographical names on national maps at a scale of 1:1,000,000 and 1:250,000 issued by the Surveying and Mapping Authority of the Republic of Slovenia. As part of these four databases and both gazetteers, which include more than 220,000 Slovenian geographical names, the commission has standardized more than 10,000 geographical names as of the beginning of 2021.

Matej Meterc: Analysis of the formal and semantic features of the geographical replacement names for *ePravopis* dictionary

Replacement names are presented as a special type of phraseological units. A corpus-based analysis of replacement names for geographical units (such as *Land of a Thousand Lakes* for *Finland*) was conducted using Gigafida 2.0 and slWaC corpora. Writing replacement names of this type with a lowercase letter is usual in Slovenian language as already other researchers pointed out. Some formal features (numerous phraseological variants) as well as semantic features (semantic generalization for example) we present in this article also speak in favor of using lowercase letters in case of the replacement names. We present criteria regarding frequency, variability, polysemy, semantic generalization and synonymy which were used in order to choose the most representative Slovenian replacement names to be included in the *ePravopis* dictionary.

Mateja Jemec Tomazin: Personal designations in terminology

In terminology, personal designations are usually derived from terms that otherwise denote concepts in a discipline's conceptual system. In such cases, they need not be specifically included in terminological dictionaries, since they are formed according to general linguistic principles. However, when the personal designations denote concepts that go beyond general linguistic meaning, it is useful to include them in terminological dictionaries, e.g. *child*

in legal terminology. Particularly important are those terms which are completely unexpected from a general linguistic point of view as personal designation, e.g. *subject of inspection* in legal terminology or *monitor in a clinical trial* in pharmacy. When selecting terms in one discipline, systemic solutions within the discipline are considered, even though the same term may denote a different concept in another discipline. These basic premises should also be taken into account when creating general language manuals, especially when replacing foreign/international terms with domestic words so that they truly denote the same concept and not just a related one. The Standard classification of professions in Slovenia is one of the examples where it would be necessary to strengthen cooperation between linguists and compilers of such lists. After all, they shape language usage with the terms they use and thus influence the language norm, while the term in the discipline may be quite different.

Marta Kocjan Barle: Proper name borrowing and omittance or preservation of silent -e

The import of proper names ending in a silent -(e) has resulted in disagreements between experts in Slovenian and English as to how such names should be declined, that is, whether the silent -(e) should be omitted or preserved in the oblique cases. The paper examines the role of the letter -(e) at word endings, in the split digraphs where it affects the pronunciation of the vowel preceding the consonant, as well as in vocalic digraphs, such as -(oe). According to experts in English, the final silent -(e), with its distinguishing role in both notation and pronunciation (changing the pronunciation of the preceding vowel), should be either strictly preserved (as in *Blake* – genitive case *Blakea*; *George* – *Georgea*) or strictly omitted (as in *Blake* – *Blaka*, *George* – *Georga*). In the 2001 edition of *Slovenian Normative Guide*, it was preserved where it affected the pronunciation of the preceding letters as the spoken č, ž, š, dž and s (spelled as c), but in no other instance (as in *George* – *Georgea* versus *Blake*, *Blaka*). The orthographers considered this solution appropriate because of the umlaut forms occurring in certain oblique cases and possessive adjectives. The impact on pronunciation, on the other hand, was ignored because the pronunciation of the vowel letters is generally unpredictable. A survey of the materials, usage, and divergences from the electronic edition of *Slovenian Normative Guide* (2003) suggests that there is no need to change the rules about the preservation or omission of -(e). Rather, it will be necessary to detail and complement the main rule, to resolve certain quandaries of orthography and pronunciation, and to provide a graphic presentation of the more difficult examples for those foreign languages which display the aforementioned phenomenon. Finally, a representation of split digraphs may prove useful in outlining the pronunciation basics.

Andrej Stopar, Gašper Ilc: Domestication of the English mid central vowel in Slovene

Slovenski pravopis (Slovene Normative Guide, 2014) proposes that any foreign phonemes introduced into Slovene by means of foreign words should be substituted with their closest Slovene equivalents (§222). However, a study of English proper names included in this refe-

rence book shows several inconsistencies in its approach to their treatment (see §1100, §1069, §1070, §1167), as well as in their everyday use. The focus of the article is on the Slovene domestication of the English vowel /ə/ with respect to its transphonemization (i.e., its pronunciation with the Slovene /ə/) and vocalization (i.e., its pronunciation based on the letter representing the English /ə/). By analysing the dictionary entries in *Slovenski pravopis*, the article presents and discusses several inconsistencies that should be resolved in any future versions of the reference book. The authors emphasize the need to improve phonemic transcription, suggest the inclusion of several English letter sequences that typically contain the observed vowel, and propose a more consistent approach to its transphonemization or vocalization.

Aleš Pogačnik: Africa always brings something new

The starting point of the article is a vague definition of »African scripts« in the *Slovene Normative Guide* 2001. The article summarizes the establishment of orthographic norms for African languages and the opinion that linguistic activity in Africa was closely linked to colonialism. The establishment of written norms for African languages was based on the principle of universal transcription of speech and was only partially successful. This is related to the 2001 Slovenian orthographic rules, which recommend phonological adaptation of some not so well known languages, including African languages. For these languages, the rules refer to pronunciation and a written substitution of some letters according to the voices used in spoken Slovenian. For modern personal and geographical names, by far the largest group of proper names affected by these complex rules, this approach seems flawed and unnecessary. The article concludes with concrete examples, pointing out some basic spelling problems related to the borrowing of words from African languages. It suggests that the issue of borrowing words from foreign languages should be moved from the area of spelling or orthography to the area of translation, and recommends that orthographic rules should focus on more realistic general recommendations.

Tanja Mirtič: Attitudes of Slovene language users towards accent issues

The purpose of this article is to investigate the attitudes of Slovene language users towards issues of accent in modern spoken literary language. By means of online surveys we have investigated what factors respondents consider important in determining modern accent position (modern usage, system, tradition, historically based accent, dialectal accent systems) and what relation they have to accent duality in spoken literary language (e.g. *dvánajst/dvanájst*). We also focused on the accentuation of proper names. We further shed light on the issues of creating a balance between taking into account the accent position of the giver's or mediator's language and the existing rules of Slovene literary dictum. We also addressed the accentuation of some birth names (*Tamara, Agata, Martin, Albin* and *Jernej*), which occupy a special position within the vocabulary of proper names due to their even more pronounced identification function, which is also reflected in the accentuation.

Metka Furlan: Influence of the written standard norm on spoken Slovenian

The article stresses the influence of the written standard norm on spoken Slovenian. This fact in the standardisation of the modern standard Slovenian has influenced the spoken Slovenian for a longer time, however, we are not well or not at all aware of it. The connection of the spoken standard language with the written variant has been pointed out many times, however, the important decisive influence of the written standard norm on the development of the spoken Slovenian has not been explicitly pointed out, and if so, it has been done more or less incidentally. The article mainly provides examples of the variant pronunciation of the grapheme *l* to depict this phenomenon.

If the language facts of the dialectal basis(-es), based on which the Slovenian standard language was formed in the past, were consistently and still today considered in the Slovenian standard language, all native words with the final written *-l* and the sequence vowel + *l* + consonant would have to be standardised with the pronunciation [ɥ]. Neologisms, formed from constituents, existing in the Slovenian language, would meet such pronunciation. Loanwords with the same notation features would slowly adapt to the same pronunciation. However, it can be noticed that the written standard *l* has started to supersede the expected pronunciation with [ɥ]; this is undoubtedly indicated by the pronunciation of the hydronym *Kolpa*. Among other things, such vocal realisation has led to the occurrence of dual pronunciation, including the expected [živaɥ] next to the unexpected [živalski]. Therefore, the modern standard Slovenian is not only a language, difficult to learn; under the strong influence of the written standard norm, it slowly but persistently eludes the language characteristics, which presented the basis when it was first formed. The pronunciation of the standard Slovenian for graphemes *l* and *e* is thus becoming more and more established, and it is returning to the principle, which was defended but also strongly criticised in the 19th century, and according to which the Slovenian language should be spoken the same way as it is written.

Ana Rotovnik, Irena Stramlič Breznik: The prolongation of polysyllabic foreign masculine surnames with the base ending in *-r*

The paper examines 86 foreign surnames with the base ending in written and pronounced *r* or written *r*. The data was selected from the corpora Gigafida 2.0, Nova beseda and KAS. The study of the surnames focuses on the extent to which the case forms and possessive forms of such surnames use the standard prolongation of the base with *-j* recommended by manuals of standard use.

Special attention was given to the following four groups of foreign surnames with the base ending in *-r*: surnames with *-r* followed by a vowel ending (*Ignarro* [ignáro]), with *-r* followed by zero *e* (*Daguerre* [dagêr]), with *-r* followed by the zero ending and accent on the last syllable (*Pasteur* [pastêr]), and with *-r* followed by the zero ending and the accent on the penultimate syllable (*Bolivar* [bolívar]).

The analysis shows that users favour a deviation from the norm mainly in two groups of surnames. The first group consists of surnames in *-r* followed by the zero *e* (*Molière*). For this group, the *Slovene Normative Guide* favours the prolongation with *-j*, while the corpus data show the opposite.

The second group consists of surnames in which the final *-r* is only written, but not pronounced (e.g., *Le Corbusier*). The non-standard use of these surnames is most probably due to the false analogy with surnames that have a pronounced *-r*, which results in the prolonged possessive form (**Le Corbusierjev*) instead of two possible alternate forms (*Le Corbusierev* and *Le Corbusierov*), while the only pronounced form is [lə korbizjêjeu].

Elin Kamenšek Krajnc, Irena Stramljič Breznik: Foreign surnames ending in the consonant cluster *tz* [c] with vowel alternation

The paper presents a linguistic study of 57 masculine surnames that end in the consonantal cluster *tz*, which is pronounced as *ts* (*c* in Slovene). The main emphasis of the study was on the use of surnames in discourse. The study used discourse data from three corpora (Gigafida 2.0, Nova beseda and Korpus akademske slovenščine – KAS) to examine if the declension and possessive forms of such surnames favour the standard vowel alteration or non-standard forms without vowel alteration that are based on written form. The study also examined the use of domestic spellings of the possessive forms recommended by the Slovenski pravopis (e.g., *Clausewitz* [klaʒzevic] *Clausewičev*; also *Clausewitzev* [-čev-]).

The findings show that domestic spellings are not well established, as only one corpus contained the domestic spelling of the surname. With regard to the vowel alteration of the ending, the deviation from the norm is the smallest in the corpus Gigafida 2.0, followed by Nova beseda, as both mostly contain forms with vowel alteration. The furthest from the norm is the corpus KAS, which mostly contains forms with endings without vowel alteration.

Although manuals of standard use prescribe the vowel alteration of certain case forms and endings, the deviations from the norm are due to the infrequent examples of such words and the rule of domestic spelling. The rule of domestic spelling erases the line between the domestic and foreign forms of the surname, which is an important identity issue. It is thus recommended that manuals of standard use direct attention to such non-standard forms in order to direct users toward the use of standard forms.

SODELUJOČI AVTORJI IN AVTORICE

Manca Černivec

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
manca.cernivec@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0003-2811-2154

Helena Dobrovoljc

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
Univerza v Novi Gorici, Fakulteta za
humanistiko
helena.dobrovoljc@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0002-3568-8453

Rok Dovjak

RTV Slovenija
rok.dovjak@rtvslo.si

Tanja Fajfar

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
tanja.fajfar@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0001-9410-7076

Metka Furlan

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
metka.furlan@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0001-7531-6489

Gašper Ilc

Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
gasper.ilc@ff.uni-lj.si
ORCID: 0000-0003-2600-378X

Mateja Jemec Tomazin

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
mateja.jemec-tomazin@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0003-4053-1570

Monika Kalin Golob

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za
družbene vede
monika.kalin-golob@fdv.uni-lj.si
ORCID: 0000-0003-3443-0028

Elin Kamenšek Krajnc

Ptuj
96elin@gmail.si

Marta Kocjan Barle

Ljubljana
marta.barle@gmail.com

Tina Lengar Verovnik

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za
družbene vede
ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
tina.verovnik@fdv.uni-lj.si
ORCID: 0000-0002-8454-6160

Matej Meterc

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
matej.meterc@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0002-0198-3745

Tanja Mirtič

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
tanja.mirtic@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0002-2098-011X

Hana Mžourková

Ústav pro jazyk český AV ČR,
Praga, Češka
mzourkova@ujc.cas.cz
ORCID: 0000-0003-4319-3861

Drago Perko

ZRC SAZU, Geografski inštitut Antona
Melika
drago.perko@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0002-2568-9268

Aleš Pogačnik

ZRC SAZU, Založba ZRC
ales.pogacnik@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0001-5100-9062

Ana Rotovnik Omerzu

ERUDIO zasebna gimnazija
ana.rotovnikomerzu@gmail.com

Tadeja Rozman

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo
tadeja.rozman@fu.uni-lj.si
ORCID: 0000-0002-1671-568X

Andrej Stopar

Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
andrej.stopar@ff.uni-lj.si
ORCID: 0000-0001-9455-1820

Irena Stramljič Breznik

Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta
irena.stramljic@um.si
ORCID: 0000-0002-7267-6507

Urška Vranjek Ošlak

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
urska.vranjek@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0003-3374-4228

Mojca Žagar Karer

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša
mojca.zagar@zrc-sazu.si
ORCID: 0000-0001-5302-1663

IMENSKO KAZALO

A

Abdelhay, Ashraf 243, 244, 248
Adam, Robert 42, 43, 44, 49
Androjna, Irena 93, 101, 102, 105
Aytürk, İlker 248

B

Backus Borshi, Orkida 183
Bele, Ivan 301, 324
Benedičič, Tjaša 166
Beneš, Martin 42, 43, 44, 55
Berman, Edward 243
Best, Catherine 231
Bezljaj, France 288, 290, 291
Bijak, Urszula 183
Bizjak Končar, Aleksandra 96, 261
Bleek, Wilhelm 249
Bokal, Ljudmila 138
Breznik, Anton 57, 58, 120, 121, 123, 124,
166, 291, 299
Brock-Utne, Birgit 256

C

Carney, Edward 234, 235, 238, 239
Cerulli, Enrico 258
Chlosta, Christoph 202
Cigale, Matej 189
Ciglič, Rok 189
Cingerle, Katja 272
Cole, Desmond 247
Colnar, Nada 249
Cossutta, Rada 293
Coulmas, Florian 79, 80, 81, 89, 90

Crowther, Samuel Ajayi 248, 249
Cruttenden, Alan 231, 236
Crystal, David 217
Cvrček, Václav 42, 43, 44

Č

Čermák, František 201
Černivec, Manca 16, 17, 24, 297, 324

D

Dalby, David 255
Daneš, František 13, 22, 36, 43
Delafosse, Maurice 247, 249, 250
Dobrovoljc, Helena 13, 14, 15, 16, 24, 26, 27,
28, 30, 34, 35, 61, 64, 70, 72, 77, 93, 96, 97,
100, 103, 104, 105, 107, 108, 110, 113, 115,
119, 127, 166, 172, 173, 174, 183, 199, 200,
203, 221, 239, 271, 276, 278, 294, 297, 298,
299, 300, 324, 325
Doke, Clement Martyn 254
Đurčo, Peter 201

E

Ekkehard Wolff, Heinrich 257
Endemann, Karl 254

F

Fajfar, Tanja 138, 147, 154
Fenk-Oczlon, Gertraud 22
Ferluga, Fedora 288, 294
Filipovič, Rudolf 232
Fischer, Max 258
Flege, Jim 231

Fridl, Jerneja 189
 Furlan, Metka 23, 58, 63, 165, 166, 167, 168,
 169, 173, 177, 182, 183, 184, 187, 192

G

Gabrovec, Matej 187, 188
 Gallina, Francesco 258
 Geršič, Matjaž 59, 63, 181, 182, 183, 188,
 189, 190, 192, 194
 Glatigny, Michel 123
 Gliha Komac, Nataša 22, 23, 29, 122, 271,
 274, 277
 Gložančev, Alenka 33, 121, 167, 171, 177,
 182, 183, 184, 187, 192
 Gorjanc, Vojko 15
 Grzybek, Peter 202
 Guidi, Ignazio 258
 Gundacker, Roman 183

H

Harries, Patrick 253
 Hartell, Rhonda 255
 Havránek, Bohuslav 42, 46, 55
 Heselwood, Barry 257
 Hieng, Primož 177
 Holozan, Peter 64
 Homoláč, Jiří 42, 44, 48
 Hrvatin, Mauro 189
 Humar, Marjeta 139
 Hůrková, Jiřina 47

I

Ilc, Gašper 87, 215, 216, 217, 218, 220, 224,
 225, 237
 Ilich, Iztok 89

J

Jakop, Nataša 13, 107, 119, 127, 145, 173,
 174, 199, 200, 201, 202, 210, 294, 325
 Jedlička, Alois 46, 47
 Jelaska, Zrinka 81, 84, 85, 86, 87
 Jelušič, Ljubica 155
 Jernudd, Björn Holger 14
 Jesenšek, Marko 297, 323
 Jones, Daniel 215, 217, 218, 219, 220, 221,
 222, 223, 251
 Jones, William 244

Jordan, Peter 181, 182, 187
 Jurgec, Peter 271

K

Kalin Golob, Monika 14, 15, 37, 93, 94, 95,
 97, 98, 101, 102, 103, 105, 114, 275
 Kamusella, Tomasz 246, 259
 Karan, Elke 256
 Keber, Janez 201, 209
 Kladnik, Drago 63, 181, 182, 184, 185, 186,
 189, 190, 192, 194, 262
 Klíma, Vladimír 252
 Klinar, Stanko 169
 Kocjan Barle, Marta 64, 71, 83, 90, 215, 222,
 299, 325
 Koelle, Sigismund 249
 Komac, Blaž 181, 182, 187
 Komar, Smiljana 232
 Kootz, Anja 247
 Korošec, Tomo 98
 Košmrlj Levačič, Borislava 139, 144, 145,
 154, 156
 Kramarič, Janez 287
 Kraus, Jiří 42, 43
 Krek, Simon 15
 Krvina, Domen 152
 Kržišnik, Erika 200, 202, 204, 207

L

Lambert, Aaron 166
 Larsen-Freeman, Diane 14
 Leclerc, Jacques 246
 Ledinek, Nina 153
 Lenarčič, Simon 281, 282, 283
 Lenček, Rado 28
 Lengar Verovnik, Tina 13, 14, 15, 28, 32,
 34, 37, 64, 70, 103, 107, 112, 114, 152, 165,
 166, 200, 239, 271, 278, 279, 280, 283, 289,
 297, 324
 Lepsius, Karl Richard 248, 249, 250,
 251, 266
 Lestrade, G. P. 253
 Levec, Fran 58, 120, 123, 168, 291
 Lévi-Strauss, Claude 249
 Logar, Nataša 14, 151, 325
 Lubaś, Władysław 166

M

Mafundikwa, Saki 247
 Majdič, Viktor 71
 Makoni, Busi 243, 244, 248
 Makoni, Sinfree 243, 244, 248
 Manfredi, Stefano 246
 Mann, Michael 255
 Markežič, Tjaša 153
 Mathesius, Vilém 42
 Meinhof, Carl 250
 Mercer, Malcolm 256
 Merkuš, Pavle 287, 288, 293
 Mesthrie, Rajend 253
 Meterc, Matej 201
 Mirtič, Tanja 16, 31, 239, 272, 289, 297
 Miti, L. M. 257
 Mlacek, Jozef 200, 202
 Mrázková, Kamila 44, 48
 Mumin, Meikal 247, 251
 Musulin, Maša 81, 84, 85, 86, 87
 Mžourková, Hana 49, 50, 51

N

Nadelsberger, Lora 323
 Nahtigal, Rajko 291
 Nebeská, Iva 42
 Nekula, Marek 42
 Neustupný, Jiří Václav 14, 15
 Novak, France 93, 94, 96, 101

O

Olivová-Nezbedová, Libuše 60
 Orožen Adamič, Milan 187

P

Pakenham, Thomas 244
 Pasch, Helma 247, 251, 257, 258
 Paternoster, Alenka 166
 Pavlin, Marta 93, 101, 102
 Perko, Drago 59, 166, 181, 182, 183, 184,
 185, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 194
 Pešec, Mojca 155
 Petek, Bojan 232
 Petek, Tomaž 171
 Petrovčič, Mateja 90
 Pirnat, Mari 289
 Plesničar, Karmen 127

Pleteršnik, Maks 288, 291, 292, 293
 Poewe, Karla 250
 Pogačnik, Aleš 79, 80, 83, 90, 257, 260
 Potočar Papež, Irena 93, 94, 98, 101, 102, 104
 Prah, Kwesi Kwaa 256, 259
 Pravdová, Markéta 48
 Pritchett, Frances 252
 Prošek, Martin 43, 44, 45

R

Race, Duša 34
 Radešček, Mojca 93
 Ramadanović, Ermina 199, 200, 201, 202, 210
 Ramovš, Fran 57, 58, 120, 124, 288, 290,
 292, 299
 Repolusk, Peter 189
 Rigler, Jakob 70, 272, 289, 291
 Rupel, Mirko 290, 291, 295
 Růžička, Karel František 252

S

Salvatore, Matteo 247
 Savnik, Roman 169, 170
 Schmidt, Wilhelm 250
 Shamsutdinova Khanifovna, Julia 183
 Sicherl, Eva 232, 233, 234, 238
 Siebenreich, Nika 128
 Simpson, Andrew 252, 258
 Smejkalová, Kamila 33, 43, 44, 45, 47, 49
 Snoj, Marko 63, 271, 280
 Solleveld, Floris 249
 Stabej, Marko 22
 Starešinič, Ana 249
 Stopar, Andrej 87, 215, 216, 217, 218, 220,
 224, 225, 237
 Stramljič Breznik, Irena 34, 157
 Svensén, Bo 123
 Svoboda, Jan 60
 Svobodová, Ivana 46, 47, 51

Š

Šekli, Matej 168, 275, 277, 278, 279
 Šeruga Prek, Cvetka 29
 Šivic Dular, Alenka 166, 167, 173, 177, 182,
 183, 184, 187, 192
 Škofic, Jožica 169
 Škrabec, Stanislav 289, 291

Šorli, Mojca 34
 Štěpán, Josef 42
 Štěpán, Pavel 63
 Štěpánová, Veronika 46
 Šuštaršič, Rastislav 232, 233, 234, 238, 239, 240

T

Terčelj, Andrej 138
 Tivadar, Hotimir 28, 261, 272, 276, 281,
 289, 290
 Tominec, Ivan 293
 Tomšič, France 175
 Toporišič, Jože 15, 70, 78, 79, 81, 82, 83, 85,
 87, 88, 89, 110, 121, 128, 138, 186, 200,
 272, 279, 280, 283, 298, 299
 Tosco, Mauro 246
 Tucker, Archibald Norman 244

U

Uhlířová, Ludmila 50
 Ulčnik, Natalija 138
 Urazmetova Vladimirovna, Aleksandra 183
 Urbanc, Mimi 189
 Urbančič, Boris 271, 272, 275

V

Van Langendonck, Willy 25, 26
 Versteegh, Kees 247, 251
 Vidovič Muha, Ada 34, 138, 153
 Vintar, Špela 151
 Vodušek, Božo 289
 Volk, Manca 189
 Vovk, Liljana 93, 96, 101
 Vranjek Ošlak, Urška 17, 26, 28, 34,
 103, 300

W

Ward, Ida 251, 252
 Weiss, Peter 29, 30, 32, 63, 79, 82, 99, 101,
 103, 104, 105, 108, 115, 120, 223, 271
 Westermann, Diedrich 250, 251, 252, 253,
 254, 266

Z

Zima, Petr 252

Ž

Žagar Karer, Mojca 138, 147, 148, 152
 Žele, Andreja 138, 152

STVARNO KAZALO

A

abeceda 77, 79, 80, 84, 86, 87, 91, 243, 248, 250, 254, 255, 256, 257
Adams-Wardova 251, 252
afriška 251
afriška referenčna 254, 255
arabska 247
latinična 251, 261
Lepsiusova 248, 249, 251
mednarodna afriška 251, 252, 254
mednarodna fonetična 232, 248, 255, 261
slovenska 90, 261
slovenska transkripcijska 257, 261
Westermannova 251
afriška premetanka 244, 247, 250
akademski diskurz 301
akut 82
alineja 115
anojkonim 59, 60, 182, 183, 189
apelativ 24
apostrof 82
apriorna kodifikacija 33, 41, 43, 50
arabica 246, 247, 248, 251, 252, 257, 258, 259, 260, 263
artikulacija 231
astionim 182, 183, 187, 190, 192, 194

B

beseda
občna 166, 167, 178
prevzeta 46, 139, 221, 222, 271, 277, 278, 279, 282, 283, 284
besedilna vrsta 93, 94, 99

besedilni

del 108, 114
položaj 108, 110, 115
žanr 108

besedilo

poljudnoznanstveno 165
publicistično 165

besedna meja 166

besedna zveza 57, 73, 112, 165, 166, 167, 168, 175, 176, 302, 319
stalna 178, 200

besedotvorje 17, 22, 33

brevis 82

C

CQL 128

Č

črka 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 91, 215, 216, 217, 218, 220, 222, 223, 224, 225, 226, 228, 247, 249, 251, 252, 253, 255, 257, 258, 259, 261, 263, 323
cirilična 79
dvojna 80
fonetična 251, 252, 255, 256
glasovna vrednost 216, 217, 220, 222, 224, 231, 233
grška 79, 248
latinična 90, 248
nefonemska 87
neglasovna 87
nema 80, 85, 86, 87, 88, 91, 216
osnovna 81

podvojena 84, 85, 88, 251
 posebna 20, 30, 80, 81, 86, 91, 249, 251,
 252, 255, 256
 velika 81, 86
 združena 80
 z diakritičnim znamenjem 80
 z ločevalnim znamenjem 80, 81, 87
 črkje 77, 80, 83, 84, 85, 90, 91, 228, 259
 črkopis 77, 78, 79, 80, 217
 latinični 78, 79, 90, 217
 slovenski latinični 78, 80
 črkovje 83, 84
 črkovni sklop 77, 78, 83, 84, 85, 86, 88, 215,
 222, 223, 224, 227, 233, 234, 235, 236, 237,
 238, 239, 324
 nemi 86, 87, 91
 samoglasniški 84
 soglasniški 233, 316, 323, 324, 325, 331
 črtica 82

D

dajalnik 129, 323
 denotat 200, 201, 202, 203, 205, 206, 207,
 208, 209, 210, 277
 dialekt 246, 249, 253
 določilo 167, 168, 173, 174, 177
 pojasnjevalno 183, 187, 188
 prislovno 97, 98
 domačenje 231, 233, 238, 258, 261, 262
 glasovno 260, 262
 dopis 93, 94, 96, 101, 102, 108, 109, 114,
 115, 175
 poslovni 97, 102, 103, 104
 uradni 102
 uradovalni 94, 102, 103, 104
 dubleta 137, 138
 dvočrkje 77, 80, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90,
 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223,
 225, 228, 248, 249, 251, 261, 325
 deljeno 217, 218, 219, 223, 224, 225
 nemo 218
 samoglasniško 84, 216, 221, 223, 225, 228
 soglasniško 84, 90
 dvočrkovje 83, 85
 dvoglasnik 80, 86, 217, 218, 219, 220, 221,
 232, 233
 pisni 221

dvojni priimek 112
 dvojnica 17, 20, 22, 27, 28, 30, 31, 37, 46, 96,
 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 129,
 131, 132, 133, 134, 137, 138, 139, 140, 141,
 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 165, 166,
 169, 172, 174, 176, 184, 276, 277, 283, 291,
 306, 319, 323
 besedna 138
 besedotvorna 138, 139, 145, 147
 enakovredna 121, 122, 133, 143, 306
 izgovorna 139, 141, 146, 148
 leksikalna 138
 manj navadna 121, 122, 306, 307,
 309, 316
 naglasna 282, 283
 naglasnomestna 276, 283, 284
 neenakovredna 143
 neprednostna 141, 327
 oblikoslovna 119, 120, 121, 122, 123,
 125, 126, 129, 131, 132, 134, 141, 142,
 146, 148
 pisna 27, 139, 141, 142, 144, 145, 147,
 148, 202
 prednostna 141, 143, 147, 202
 sopomenska 138
 terminološka 138
 dvojničnost 271, 272, 276, 277
 dvopičje 95, 100, 101, 108, 109, 110, 115
 neskladenjska raba 109, 110
 nestično 109

E

eksonim 13, 28, 32, 59, 182, 184, 185,
 186, 187, 189, 190, 192, 194, 195,
 196, 262
 enačaj 121
 enakopisnica 288, 294
 enakozvočnica 20, 235
 endonim 59, 182, 184, 186, 187, 189, 190,
 192, 194, 196
 enočrkje 81, 84
 enozložnica 298

F

fonem 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 90, 215,
 217, 219, 228, 231, 232, 238
 fonološko prilaganje 232

frazem 200, 201, 202, 204, 207, 208, 209, 210
 besednozvezni 201
 definicija 200
 frazeologija 200, 201, 202, 208, 210

G

geonim 182, 183, 186, 189
 geslovník 19
 glas 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88,
 90, 215, 217, 219, 220, 221, 223, 228, 231,
 234, 236, 244, 248, 249, 251, 252, 256,
 323, 324
 podaljšani 85
 prevzeti 85
 tuji 77
 glasoslovje 17
 glasovni sklop 83, 84, 85, 215, 222, 223
 govor
 brani 277, 281
 knjižni 278, 281, 284
 nebrani 277, 281
 govorjena slovenščina 287, 289
 grafem 79, 80, 90, 228, 232
 gravis 82

H

hidronim 183, 190, 192, 194, 292
 hieroglifi 89
 horonim 182, 183, 190, 192, 194

I

ideogram 89
 ime
 dvodelno 168, 177, 279
 dvojezično 190, 192, 194
 dvojno 111, 112, 167, 187
 enobesedno 24
 enodelno 167, 168, 177, 279
 enojno 167
 frazeološko nadomestno 199
 ljudstva 263
 izgovor 280
 krajevno 24, 57, 59, 60, 62, 67, 69, 70,
 71, 72, 73, 182, 293
 lastno 17, 19, 20, 24, 25, 28, 29, 31, 32,
 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 67,
 68, 69, 70, 71, 74, 77, 91, 119, 120, 122,

123, 124, 125, 127, 128, 165, 166, 167,
 168, 169, 170, 171, 172, 174, 175, 177,
 199, 203, 215, 220, 221, 228, 231, 233,
 235, 236, 238, 239, 244, 260, 261, 262,
 266, 277, 278, 279, 293, 297, 298, 299,
 300, 306, 323, 325
 nadomestno 61, 199, 200, 210
 naselbinsko 52, 57, 59, 60, 62, 64, 65,
 66, 67, 68, 70, 73
 nekrajevno 24, 69, 70, 71
 nenaselbinsko 57, 59, 60, 64, 65, 66, 68
 neuradno 175
 neuradno zemljepisno 183
 opisno 57
 osebno 185, 244, 254, 257, 258, 260,
 261, 262, 279
 prebivalsko 176, 203, 204
 predložno 168, 169, 177
 prevzeto 222
 rojstno 271, 278, 279, 280, 281, 282,
 283, 284
 standardizirano zemljepisno 182, 183,
 184, 186, 194, 196
 stvarno 93, 166, 167, 168, 175, 177
 uradno 166, 175, 176, 177, 181, 184, 186
 uradno zemljepisno 182, 183
 večbesedno 167, 279
 večdelno 167
 zemljepisno 23, 24, 25, 28, 57, 59, 60,
 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 74,
 166, 168, 171, 173, 177, 181, 182, 183,
 184, 185, 189, 190, 192, 194, 195, 196,
 199, 200, 201, 207, 244, 254, 257, 258,
 261, 262, 278
 imena
 bitij 177
 držav 181, 182, 185, 186, 189, 195
 imenovalnik 129, 235, 297
 izglasje 16, 86, 88, 217, 221, 222, 223, 225,
 297, 299, 300, 301
 izgovarjava 219, 231, 232, 233, 234, 235,
 236, 237, 238, 239, 240, 287, 288, 290,
 293, 294
 izgovor 16, 19, 21, 31, 32, 77, 82, 83, 84, 85,
 86, 87, 88, 90, 91, 215, 216, 217, 218, 219,
 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 233, 234,
 236, 237, 240, 280, 281, 283, 287, 288, 289,

290, 291, 292, 293, 294, 295, 298, 299, 300, 303, 307, 309, 310, 316, 317, 319, 323, 324, 325, 328, 331
 dvojnični 223, 295
 imena 280
 knjižni 288, 294
 narečni 290
 normirani 291, 292, 293, 294
 pričakovani 293, 295
 prvotni 292
 izgovorjava 233, 246, 252, 257, 260, 261, 262, 263
 dvojnična 287, 288
 izgovorna
 možnost 276, 281, 282, 283
 norma 294
 različica 281, 283
 izpeljanka 35, 298
 izreka 215, 301 d
 dvojnična 294
 knjižna 16, 278, 280, 284, 287, 288, 290
 normirana 291, 294
 variantna 293
 iztočnica 234, 240
 podvojena 140, 141, 142, 144, 146

J

javna razprava 57, 60, 63, 69, 73, 74, 219
 jezik
 afriški 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 255, 256, 257, 259, 260, 261, 262
 brani govornjeni 271
 ciljni 231, 232
 domači 245, 249, 251, 252, 254, 258, 259
 evropski 243, 245, 259, 260, 264
 govornjeni 271, 281, 282, 290
 govornjeni knjižni 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 284, 289
 izhodiščni 231, 232
 izvorni 297
 knjižni 14, 15, 17, 21, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37, 58, 72, 74, 119, 121, 122, 123, 131, 139, 246, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 280, 284, 287, 289, 290, 292, 293, 294, 295, 297

materni 247, 254, 258, 259
 medetnični 245
 pogovorni 243, 246, 258, 259
 svetovni 248, 249, 255, 260, 262
 tuji 77, 80, 82, 84, 85, 91
 uradni 245, 246, 253, 257, 259, 260
 znanstveni 301

jezikovna

kultura 329
 norma 41, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 52, 53, 275
 praksa 272, 275
 raba 41, 42, 43, 44, 45, 48, 50, 52, 53, 95, 114, 119, 123, 128, 131, 134, 175, 218, 224, 225, 226, 227, 228, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 284, 298, 299, 300, 301, 306, 307, 316, 319
 svetovalnica 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54
 vrzel 16, 17

Jezikovna svetovalnica 93, 97, 99, 101, 102, 103, 106, 107, 113, 114, 115, 116, 154, 172, 221

jezikovni

čut 272
 menedžment 14, 15
 priročnik 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 137, 139, 140, 146, 147, 151, 154, 272, 276, 277
 uporabnik 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 63, 64, 68, 69, 72, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 104, 106, 271, 272, 273, 274, 276, 277, 280, 281, 284, 290, 293, 297, 299, 301, 320, 323, 324, 325, 327, 328, 329, 331, 332

jezikovno

pravilo 41, 42, 43, 44, 49, 50, 51, 52, 53
 svetovanje 41, 50, 51
 upravljanje 14, 15

K

kazalka 122, 142, 144
 klicaj 94, 95, 97, 101, 102, 103, 104, 105, 108, 115
 kljuka 82
 kljukica 81, 82
 knjižni jezik 14, 15, 17, 21, 22, 30, 32, 34, 35,

- 36, 37, 58, 72, 74, 119, 121, 122, 123, 131, 139, 246, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 280, 284, 287, 289, 290, 292, 293, 294, 295, 297
govorjeni 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 284, 289
- kodifikacija 14, 15, 18, 22, 26, 31, 33, 34, 37, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 73, 74, 110, 112, 199, 294
apriorna 33, 41, 43, 50
pravopisna 41, 50
- kodifikacijska avtoriteta 44, 45
- kolokacija 201, 202
- komonim 182, 183, 190, 192, 194
- koncept minimalne intervencije 43
- končaj 215, 216, 218, 220, 222, 223, 224, 228, 299
- končnica 221, 224, 235, 236, 239, 297, 298, 323, 324, 325, 326, 328
ničta 81, 297, 300, 309, 310, 316, 319, 323
rodilniška 239
- konotativni pomen 200
- korpus 14, 16, 29, 35, 127, 128, 131, 200, 204, 205, 206, 210, 216, 224, 297, 298, 301, 302, 305, 306, 307, 309, 316, 319, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332
- kozmonim 182, 183, 189
- krajevno ime 24, 57, 59, 60, 62, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 182, 293
- krativec 81, 82
- kreolščina 245, 253
- križec 120
- krožec 82
- kvalifikator 120, 121, 122, 131, 132, 133, 134, 137, 139, 306, 307, 319
normativni 139, 143, 146
slovnični 121, 122
- L**
- lastno ime 17, 19, 20, 24, 25, 28, 29, 31, 32, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 74, 77, 91, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 127, 128, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 174, 175, 177, 199, 203, 215, 220, 221, 228, 231, 233, 235, 236, 238, 239, 244, 260, 261, 262, 266, 277, 278, 279, 293, 297, 298, 299, 300, 306, 323, 325
- lektor 63, 68, 69, 108, 116, 165, 169, 170, 171, 302, 307, 309, 319, 329
- lematizacija 129, 131
- ligatura 80
- ločila 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 171
izbira 99, 100, 101, 102, 103, 105
končna 99, 102, 104, 105
nekončna 103
nestična 96
opuščanje 104
pisanje 93
raba 77, 94, 99, 102, 103, 104
skladenjska in neskladenjska vloga 95, 110
stava 93, 97, 102, 103, 105
stičnost 95, 96
- M**
- makron 82
- makronim 194
- makrotoponim 59, 182, 185, 186, 189
- mala začetnica 93, 94, 144, 145, 147, 148, 199, 200, 210
- mestnik 129
- metaime 174
- mikronim 194
- mikrotoponim 59, 182, 189
- N**
- nadomestno poimenovanje 199, 200, 201, 202, 208
frazeološko 199, 205, 207
- naglas 19, 21, 22, 29, 166, 221, 225, 271, 275, 276, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 297, 300, 309, 310, 316, 319
končniški 81, 221, 225
premikanje 278
- naglasni tip
nepremični 283
premični 283
- naglasno mesto 77, 81, 83, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 279, 281, 282, 284
- naglaševanje 271, 272, 275, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285
končniško 278
- nagovor 93, 94, 95, 97, 101, 102, 103, 104, 114

nanosnik 170
 narečje 288, 290, 293, 294
 narečna skupina 273, 281
 narečni naglasni sistem 274, 275, 284
 naselbinsko ime 52, 57, 59, 60, 62, 64, 65,
 66, 67, 68, 70, 73
 navednica 174, 176
 nedeljivi presledek 109
 nekrajevno ime 24, 69, 70, 71
 nema črka 80, 85, 86, 87, 88, 91, 216
 nemi
 e 215, 216, 218, 220, 221, 223, 224,
 225, 226, 227, 228, 297, 299, 300, 305,
 307, 319
 soglasnik 298, 299, 300, 301, 316
 nenaselbinsko ime 57, 59, 60, 64, 65,
 66, 68
 neobstojni
 polglasnik 300
 samoglasnik 298
 neologizem 43
 nomotehnične smernice 175
 norma 41, 42, 43, 44, 47, 50, 52, 53, 54, 96,
 237, 238, 252, 254, 255, 299, 316, 319, 320,
 326, 328
 izgovorna 294
 jezikovna 41, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 52,
 53, 275
 knjižna 47, 287, 288, 290, 294, 295
 pisna knjižna 287, 288, 289, 290
 pisna 246, 247, 248, 249, 250, 251,
 252, 253, 254, 255, 256, 259, 260,
 261, 262
 pravna 49
 pravopisna 52, 94, 102, 105, 106, 144,
 233, 253, 255, 256, 323, 329
 sporazumevalna 42
 normativistika 287, 288
 normativna
 odločitev 294
 oznaka 123
 usmeritev 331
 vrednost 325
 normativni
 opis 107
 poseg 293

normativno napotilo 122, 123
 normativnost 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21,
 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34,
 35, 36, 37, 121, 122, 123, 128, 288, 290,
 325, 326
 normiranje 253, 288, 292, 294

O

občno poimenovanje 17, 24, 57, 60, 64, 77,
 123, 127, 199, 203, 277
 oblika
 nepodaljšana 316
 nepreglašena 325, 326, 327, 328,
 329, 332
 osnovna 216, 220
 podaljšana 298, 310, 316, 319
 preglašena 326, 327, 328, 329, 332
 sklonska 129, 132, 133
 oblikoslovje 17, 46, 47, 166
 obrazilo 139, 224, 263, 323, 324, 326, 328, 332
 ničto 298
 ojkonomim 59, 62, 182, 183, 187, 189, 194
 oklepaj 187, 298
 lomljeni 77, 215
 oglati 77, 83, 215
 okrajšava 95, 96, 108, 109, 187, 188
 opuščaj 82
 orodnik 127, 129, 323, 324, 325
 oronim 182, 183, 190, 192, 194
 osebno ime 185, 244, 254, 257, 258, 260,
 261, 262, 279
 osnova 120, 224, 297, 298, 299, 301, 316, 319
 daljšanje 31, 236, 298, 300, 302, 305,
 306, 309, 310, 316
 daljšanje z j 216, 221, 222, 224, 225,
 239, 297, 298, 299, 300, 302, 305, 309,
 310, 316, 319
 enzložna 298, 299
 krajšanje 216
 podaljšava 297, 298, 302, 305, 306, 307,
 309, 310, 316, 319
 podaljšava z j 203
 večložna 298, 299, 302, 309
 ostrivec 81, 82, 83
 dvojni 82
 označevalnik 120

oznaka 125, 126, 127, 138, 140, 141, 142,
144, 146
normativna 123
slovarska 120, 121, 122, 133, 134

P

paradigma 119, 128, 131, 132, 133

paremiologija 201

perifraza 200

petčrkje 84

pidžin 245, 258, 259, 263

pika 81, 82, 94, 95, 96, 99, 101, 102, 103, 104,
105, 108, 109, 114, 115, 187

krajšavna 95, 108

neskladenjska raba 108

opuščanje 99

pri datumu 95

skladenjska raba 108, 110

stava 99

piki

preglasni 82

vzporedni 81, 82

pisanje datuma 96

pisava 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 87, 89,
90, 91, 243, 246, 247, 248, 251, 252, 257,
259, 260, 261, 263

berberska 247

bohoričica 79

črkovna 78, 79, 88, 90

etiopijska 247

etiopijica 247, 257, 260, 263

fonetična 79, 80, 90, 251

gajica 79

grško-cirilična 88

ideografska 89

kitajska 89, 90

klinopis 89

latinica 79, 246, 247, 248, 251, 257, 259,
260, 262

latinična 79, 80, 81, 83, 88, 90, 91, 228,
248, 260, 262

logografska 90

metelčica 79

nečrkovna 78, 89

nelatinična črkovna 89

nelatinična 88, 89, 90, 259, 260, 262

nkojska 263

opisna 89

pojmovna 89

pojmovno-besedna 78

slikovna 89

slikovno-pojmovna 89

slovenica 78, 79, 80

slovenska latinica 89

uradna 258

zahodnoafriška 263

zlogovna 78, 90

pismenka 78, 88, 89

kitajska 89, 90

pisni večglasnik 216, 221

podčrtaj 114

podiztočnica 239

podomačevanje 27, 77, 152, 323, 324, 326,
327, 331, 332

glasovno 260

podpičje 110

podpis 101, 105, 113, 115

podpisnik 93, 101, 102, 104, 105

poenobesedenje 35, 36

pogostnost 121, 122, 123, 128, 129, 130, 131,
132, 134, 140, 142, 146, 202, 204, 205, 206,
224, 262

pogovorni jezik 243, 246, 258, 259

poimenovanje

frazeološko nadomestno 199, 205, 207

nadomestno 199, 200, 201, 202, 208

občno 17, 24, 57, 60, 64, 77, 123, 127,
199, 203, 277

opisno 169, 170, 172

oseb 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157,
158, 159, 160

pojmovna skupina 156, 157, 158, 160

pojmovni sistem 151, 152, 154, 158,
159, 160

pokončnica 219

polastnoimenjenje 168, 169

polglasnik 221, 222, 231, 233, 234,
235, 236, 237, 238, 239, 240, 300,
309, 310

neobstojni 300

polkrožec 81, 82

pomenski prenos 201, 207

- pomišljaj 94, 95, 100, 109, 110, 112, 113, 115
 alinejni 100
 dvodelni 100
 neskladenjska raba 112
 nestični 100, 111, 112, 187
 predložni 100
 stični 218
- pona 234
- poslovno-uradovalna besedila 93, 94, 95,
 96, 97, 99, 102, 103, 104, 105, 106
- poslovno-uradovavno pisanje 93, 94
- poševnica 95, 96, 97, 113, 114, 121, 190,
 192, 215
 nestična 113, 187
 stična 113, 187, 188
- pozdrav 95, 101, 102, 103, 104, 105, 115
 končni 104
 začetni 104
 zaključni 97, 104, 105, 115
- pravopis 28, 31, 41, 45, 46, 49, 50, 53, 57,
 58, 59, 60, 62, 77, 83, 86, 90, 120, 121, 123,
 124, 125, 126, 127, 135, 165, 166, 170, 176,
 178, 215, 220, 224, 226, 231, 235, 240, 254,
 260, 261, 262, 271, 289, 298, 299, 306, 307,
 319, 323, 324, 326, 327, 328
 prenova 13, 15, 32, 63, 107, 113
- pravopisna
 kodifikacija 41, 50
 norma 52, 94, 102, 105, 106, 144, 233,
 253, 255, 256, 323, 329
 pravila 57, 80, 84, 91, 94, 95, 96, 99, 100,
 102, 105, 108, 110, 111, 112, 113, 115,
 119, 126, 134, 148, 173, 181, 185, 199,
 219, 224, 225, 227, 228, 234, 239, 243,
 248, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 257,
 261, 262, 301, 307, 319
 variantnost 202
- Pravopisna komisija pri SAZU in ZRC SAZU
 57, 63, 65, 69, 73, 107, 111, 221, 226, 228, 260
- pravopisni
 priročnik 95, 100, 123, 261, 298, 324,
 326, 328, 329, 332
 slovar 13, 15, 16, 19, 21, 23, 32, 35, 74,
 111, 119, 122, 123, 132, 134, 221, 227,
 228, 234, 236, 301, 306, 307, 309, 319,
 323, 325, 326, 327, 331
- pravopisno pravilo 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21,
 23, 25, 26, 58, 60, 62, 63, 64, 68, 69, 70, 71,
 72, 73, 74, 107, 132, 134, 174, 178, 196, 215,
 298, 300, 323, 328, 329, 331
- pravorečje 260, 271
- prebivalško ime 176, 203, 204
- prečrkovalna shema 257, 258, 260, 262
- prečrkovalni sistem 244, 248, 257, 258, 260,
 261, 263
- prečrkovanje 88, 89, 90, 248, 258, 260
- predlog 63, 64, 66, 67, 69, 70
- predpona 263, 264
- pregibanje 19, 30, 32, 216, 221, 224, 225,
 226, 227, 228, 297, 298, 299, 300, 301, 302,
 306, 307, 309, 310, 319, 323, 324
- preglas 17, 31, 323, 324, 325, 326, 327, 328,
 329, 331
- preglasna ostrivca 82
- preglaševanje 323, 324, 331
- premena 323, 324, 325, 327
 glasovna 323
- prenovitev 202, 204, 207
- prevajalec 69
- prevajanje 262
- prevzemanje 26, 29, 231, 243, 254,
 278, 279
 besed 77, 83, 84, 86, 259, 260,
 261, 262
 lastnih imen 216
- prevzeta beseda 46, 139, 221, 222, 271, 277,
 278, 279, 282, 283, 284
- pridevek
 stalni 174
 ukrasni 167
 pridevnik 19, 62
 izlastnoimenski 25
 svojilni 19, 25, 220, 222, 323, 297, 300,
 301, 306, 307, 309, 319, 323, 324, 325,
 327, 329, 331
- prilastek 112
 desni 98
 imenovalniški 167
 polstavčni 98
 stavčni 98
- primik 167
- pripornik 232

priročnik

jezikovni 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52,
54, 137, 139, 140, 146, 147, 151, 154,
272, 276, 277

kodifikacijski 41, 44, 45, 46, 47, 48,
50, 51

normativni 107, 287, 291, 294, 303,
310, 317

pravopisni 95, 100, 123, 261, 298, 324,
326, 328, 329, 332

prislov 17

pristavek 98, 176, 178

pojasnjevalni 187

psevdonim 112

R

različica

naglasna 281, 283, 284

izgovorna 281, 283

redukcija 233, 237

repek 82

rodilnik 119, 126, 129, 131, 171, 174, 235,
236, 239, 302, 305, 307, 309, 316, 323

S

samoglasnik 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87,
88, 215, 216, 217, 218, 220, 222, 223, 228,
231, 232, 233, 234, 237, 238, 244, 246, 249,
297, 299, 323

neobstojni 298

samostalnik 16, 19, 30, 31, 37, 119, 123, 124,
126, 127, 128, 131, 132, 134, 167, 297, 298,
299, 300, 325

sedemčrkje 84

sedij 81, 82

sedilja 82

sekundarna frazeologizacija 207, 208,
209, 210

sestavina

neprva 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65,
66, 68, 69, 70, 71, 72, 73

pomenska 200, 201, 205, 206, 207

sinonim 137, 138, 139, 140, 143, 147, 148

sinonimija 147, 148

skladnja 17, 166

sklanjanje 224, 297, 306, 324

sklanjatev 298

druga moška 119, 123, 124, 125, 126,
127, 128, 129, 130, 131, 132, 135

prva moška 123, 124, 125, 126, 127,
128, 129, 130, 131

mešanje 131

slovar 13, 21, 33, 34, 48, 119, 120, 121, 122,
132, 134, 199, 236, 239

pravopisni 13, 15, 16, 19, 21, 23, 32, 35,
74, 111, 119, 122, 123, 132, 134, 221,
227, 228, 234, 236, 301, 306, 307, 309,
319, 323, 325, 326, 327, 331

splošni 137, 148, 153

terminološki 137, 138, 139, 140, 141,
142, 144, 145, 146, 147, 148, 151, 153,
154, 155, 157, 159, 160

slovarski sestavek 140, 141, 142, 144,
146, 147

kazalčni 143

polni 140, 141, 142, 143, 144

slovenjenje 185, 234, 238

slovnica 15, 17, 48, 60, 73, 119, 120, 123,
124, 128, 299

socialna zvrst 35, 36

sodobna jezikovna praksa 275, 278, 281

soglasnik 78, 79, 80, 83, 84, 85, 87, 88,
215, 216, 217, 218, 223, 224, 226, 228,
244, 297

nemi 298, 299, 300, 301, 316

sopomenka 122, 137, 138, 139, 169, 174

sopomensko nadomestilo 199, 201, 209

spol 263

standardizacija 102, 181, 183, 185, 186, 189,
190, 194

zemljepisnih imen 181, 182, 183,
184, 196

stilistika 115

stranski sklon 220, 221, 222, 228

strešica 80, 81, 82

obrnjena 82

stvarno ime 93, 166, 167, 168, 175, 177

Š

šestčrkje 84, 86

štiričrkje 84, 85, 86

T

teorija

jezikovne kulture 41, 42, 43, 51

knjižnega jezika 41, 42, 43

minimalne intervencije 41

termin 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160

terminograf 137, 146, 147

terminologija 137, 138, 139, 142, 145, 146, 147, 148, 155, 159

terminologizacija 152

terminološko načelo 155

tilda 82

tonem 249, 251, 252

tonemskost 81

toponim 182, 183, 185, 186, 189

tožilnik 129

transfonemizacija 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240

transkripcija 234, 235, 236, 237, 239, 240

trema 82

tri pike 218

tričrkje 83, 84, 85, 86, 88

tvorjenka 218, 219, 221

U

ubeseditev 122, 132, 134

ujemanje 167

uporabniška zadrega 107, 108, 115, 116

V

vabilo 97, 98, 101, 102, 103, 104

uradno 94

uradovalno 99, 105

valifikator 121, 122, 132, 133

varianta 137, 202, 203, 204, 206, 207, 210, 287, 289, 290, 293, 294

frazeološka 202

oblikoslovna 204

skladenjska 204

variantnost 200, 202, 203, 210, 271, 272, 276

veččrkje 84, 85, 86, 263

vejica 94, 95, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 114, 115, 120, 165, 199, 200, 208

levosmerna 98

velika začetnica 23, 25, 26, 37, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 165, 168, 169, 171, 174, 175, 176, 177, 178

vezaj 95, 96, 100, 110, 111, 112, 114, 115, 171, 218

nestični 100, 111, 112, 187, 188

stični 111

vezava 167

veznik 63, 66, 67, 69, 70

vijuga 81, 82

vodilka 122

vokalizacija 231, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240

po zapisu 233

vprašaj 94

vzdevek 112

Z

začetnica 23, 24, 26, 57, 58, 60, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 70, 71, 72, 102, 103, 105, 171, 199

mala 23, 24, 25, 26, 57, 58, 59, 60, 61, 64, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 93, 94, 144, 145, 147, 148, 167, 169, 171, 173, 174, 175, 176, 178, 199, 200, 210

velika 23, 25, 26, 37, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 165, 168, 169, 171, 174, 175, 176, 177, 178

zapis tvorjenk 110

zapisnik 94, 97, 98, 99, 100, 101, 108

zapisovanje

glasov 78, 79, 249, 251, 252, 258

ure 109

zaporedje črk 84, 85, 86, 88

zapornik 232

zemljepisno ime 23, 24, 25, 28, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 74, 166, 168, 171, 173, 177, 181, 182, 183, 184, 185, 189, 190, 192, 194, 195, 196, 199, 200, 201, 207, 244, 254, 257, 258, 261, 262, 278

standardizirano 182, 183, 184, 186, 194, 196

uradno 182, 183

zev 16, 29

zlitnik 324

zlog

naglašeni 232, 237

nenaglašeni 232, 233, 234, 239

- nezadnji 297, 300, 309, 310, 319
zadnji 297, 300, 316, 319
zloženka 33, 112, 233, 298
podredna 96
pridevniška priredna 111
priredna 111
samostalniška priredna 111
znamenje 77, 78, 79, 81, 82, 83, 84, 89, 90, 91
diakritično 28, 80, 81, 82, 248, 249, 251,
252, 256
- grafično 78, 81, 82, 89
ločevalno 30, 80, 81, 82, 83, 91
matematično 109
naglasno 80, 81, 82, 83, 234
pisno 78, 80
zveza
črk 88
dvoglasniška 232
predložna 17
zvočnik 81

◆ **Tretja** monografija iz niza »razprav o pravopisnih vprašanjih« (pred njo sta izšli monografiji *Pravopisna stikanja*, 2012, in *Pravopisna razpotja*, 2015) je priložnost za predstavitev mnogoplastnosti kodifikacijskega procesa, ki ga širša javnost zaradi javnih razprav ob objavi prenovljenih pravopisnih poglavij zdaj že bolje pozna kot pred desetletjem, ko je nastajala njegova zasnova. Prenova pravopisnega priročnika poteka ob poglobljenem raziskovanju in široko zastavljenih premislekih, pri katerih s svojimi znanji pomagajo tudi strokovnjaki z drugih področij. Vsaka izboljšava zgradbe poglavij, vsako ponatančenje pravopisnih ubeseditev, vsak ustrežnejši zgled nas bolj približuje končnemu idealu, za katerega se v Pravopisni komisiji pri SAZU in ZRC SAZU zavedamo, da ga bomo težko dosegli – že zato, ker spoštujemo različnost jezikovnih praks in ideologij. Pri tem smo kot kakšne pravopisne kraljične iz Andersenove pravljice, ki se kljub dvajsetim žimnicam in pernicam vedno znova prebujajo ožuljene od pravopisnih zrn graha. Tudi 22 avtoric in avtorjev te monografije izkazuje tovrstno občutljivost na različne (ob)pravopisne teme. Njihovih 19 prispevkov je zbranih v tematskih sklopih, naslovljenih »Kodifikacijski proces: vpogledi in uvidi«, »Slovarji, sopotniki pravopisnih pravil«, »Pravopisni in širši pogledi na imena in poimenovanja v slovenščini«, »Prevzemanje v slovenščino med načeli in konkretnimi rešitvami« ter »Pravopis v preseku z glasovno-naglasno, oblikoslovno in besedotvorno problematiko«. Monografija *Pravopis na zrnu graha* torej ponovno odstira pogled v tematike, ki so z nastajanjem novega pravopisa bolj ali manj tesno povezane.

24 €

<http://zalozba.zrc-sazu.si>

Založba ZRC